

PRÍSPEVOK DO KRONIKY OBCE

ZEMIANSKÉ KOSTOLANY

ZA ROK 2019

ZAPÍŠALA: Mgr. MARIANA PLACHÁ

V ZEMIANSKÝCH KOSTOLANOCH 29. JÚNA 2020

Obsah

Úvod.....	3
1 Politické pomery	4
1.1 Voľby prezidenta SR	4
1.2 Voľby do Európskeho parlamentu (EP)	5
1.3 Oslavy	5
1.3.1 <i>Memoriál kpt. Weinholda</i>	5
1.3.2 <i>Dni obce 2019</i>	6
1.4 Samospráva.....	7
1.4.1 <i>Udelenie Ceny obce za rok 2018</i>	7
1.4.2 <i>Činnosť Zboru pre občianske záležitosti (ZPOZ) Človek človeku</i>	7
1.4.3 <i>Obecné zastupiteľstvo</i>	9
1.4.4 <i>Organizácia obecného úradu (OcÚ)</i>	9
1.4.5 <i>Rozpočet</i>	9
1.4.6 <i>Dobrovoľný hasičský zbor (DHZ)</i>	10
2 Verejno – spoločenský život	11
2.1 Politické strany, spoločenské organizácie, spolky, záujmové združenia.....	11
2.1.1 <i>Jednota dôchodcov na Slovensku (JDS)</i>	11
2.1.2 <i>Slovenský zväz zdravotne postihnutých (SZZP)</i>	12
2.1.3 <i>Telovýchovná jednota (TJ) Slovan</i>	12
2.1.4 <i>Slovenský zväz protifašistických bojovníkov (SZPB)</i>	13
3 Hospodárske pomery	13
3.1 Priemysel	13
3.2 Obchody a služby	15
4 Doprava	15
4.1 Informačné a oznamovanie prostriedky	15
5 Výstavba obce	16
6 Sociálne pomery.....	17
6.1 Obyvateľstvo	18
7 Kultúra	19
8 Cirkevný život.....	23
9 Školstvo	24
9.1 Materská škola	24
9.2 Základná škola	25
10 Šport	26
10.1 Futbal.....	26
10.2 Beh SNP	27
10.3 Tenisový turnaj	27
10.4 Individuálni športovci	27
11 Mimoriadne udalosti	28
12 Počasie	28
Záver.....	30

Úvod

Bilancia každého roka je podobná – zažívame udalosti, ktoré sa niekoľko rokov, možno aj desaťročia nemenia, možno sa obmieňajú miestom konania, obsahom, účastníkmi, ale v zásade ostávajú rovnaké významom alebo cieľovou skupinou obyvateľstva, pre ktorú sú určené. Niekedy sa prihodia udalosti, ktoré považujeme za prevratné, ale pri zbežnom pohľade na rok 2019 možno konštatovať, že takéto dejinné premeny sa nestali, ba naopak, dni plynuli všedným tempom a väčšinou aj v zabehaných chodníkoch. Aj toto konštatovanie funguje ako dvojsečná zbraň – ľudia majú rôzne očakávania aj povahy, a tak tým impulzívnejším a akčnejším sa zdajú byť všetky dni ako jeden, teda bez vzruchov, ba až nudné. Naopak, tí pokojnejší, ktorí nemajú radi neočakávané udalosti v rodine, obci, spoločnosti, sú skôr stotožnení s pomalým tempom života a radi prijímajú dni, ako prídu, na aké sú zvyknutí.

V roku 2019 sme si užili všetkého – dvoje volieb – prezidentské aj do Európskeho parlamentu (EP), udalosti v kultúre, športe, školstve, aj každodenné starosti o správny chod orgánov obce či záujmových združení. Práve v týchto oblastiach života sa každoročne opakujú rovnaké akcie aj s rovnakými scenármi a ľuďmi, ktorí však niekedy prinášajú nové pohľady na stanovenú problematiku. Takisto práca samosprávy beží vo vychodených koľajach, ale pružne musí reagovať na nové podnety, zákony, nariadenia vyšších orgánov štátnej moci, momentálnu politickú situáciu a rýchlo vyriešiť niekedy aj neočakávané alebo nepríjemné problémy.

Mnoho našich občanov je priamo spojených s verejným životom, alebo sa oň aspoň zaujímajú. Nedá sa zodpovedne posúdiť, a akej generáčnej skupiny, či akých spoločenských skupín, vzdelania, záujmov títo ľudia pochádzajú, takisto sú však na druhej strane občania, ktorých žiadna pozvánka, reklama ani osobný príhovor neprinúti zapojiť sa do verejného diania.

1 Politické pomery

1.1 Voľby prezidenta SR

V roku 2019 nás čakali v rozmedzí dvoch mesiacov dvoje voľby: najskôr sme v dvoch kolách volili prezidenta SR a v máji sme sa zúčastnili volieb do Európskeho parlamentu.

16. marca 2019 sa uskutočnilo prvé kolo prezidentských volieb. Pred týmto kolom dostali všetci obyvatelia do poštových schránok Oznámenie o čase a mieste konania volieb prezidenta SR. Volebná miestnosť bola ako vo všetkých voľbách umiestnená vo veľkej sále DK SNP v čase od 7. do 22. hodiny. Okrskovú volebnú komisiu tvorili:

Ivona Kurňavová, predseda

Valent Oršula, člen

Alexandra Brtková, členka

Nikola Vačková, členka

Lucia Šurinová, členka

Erika Matejovičová, zapisovateľka.

Imobilní a chorí občania mohli do piatku 15. 3. nahlásiť záujem o voľbu do prenosnej volebnej urny a členovia komisie ich v deň volieb navštívili. Po vstupe do volebnej miestnosti a po preukázaní sa dokladom totožnosti a podpisom na volebných hárkoch každý volič dostal hlasovací lístok s menami kandidátov a obálku. Za pripravenou plentou potom volič označil krúžkom poradové číslo vybraného kandidáta, lístok vložil do obálky a vhodil ho do volebnej urny.

V 1. kole volieb prezidenta SR získali kandidáti v našej obci nasledovné počty hlasov:

1. Béla Bugár, Ing.	9
2. Zuzana Čaputová, Mgr.	242
3. Martin Daňo	5
4. Štefan Harabin, JUDr.	141
5. Eduard Chmelár, doc. Mgr. PhD.	24
6. Marian Kotleba, Ing. Mgr.	103
7. Milan Krajniak, Bc.	18
8. József Menyhárt, PaedDr. PhD.	0
9. František Mikloško, RNDr.	14
10. Róbert Mistrík, Dr. Ing.	2
11. Maroš Šefčovič, JUDr, PhD.	205
12. Róbert Švec, Mgr.	4
13. Bohumila Tauchmannová, Ing.	1
14. Juraj Zábajník, Dr. Ing. PhD.	12
15. Ivan Zuzula, RNDr., CsC	2

Pred voľbami sa kandidatúry vzdali József Menyhárt a Róbert Mistrík. Volebná účasť v 1. kole volieb prezidenta SR dosiahla 54 %.

V zápisnici okrskovej volebnej komisie zo 16. 3. 2019 sa uvádza:

Počet voličov zapísaných v zozname voličov 1460

Počet voličov, ktorí sa zúčastnili na hlasovaní 790, čo je 54,1 %.

Keďže ani jedna strana nezískala nadpolovičnú väčšinu hlasov, dňa 30. 3. 2019 sa konalo 2. kolo v tej istej miestnosti a s tou istou volebnou komisiou. Volieb sa v našej obci

zúčastnilo 663 voličov z oprávnených 1469, čo činilo 45,13 %. V tomto kole si voliči vybrali z dvoch kandidátov:

1. Zuzana Čaputová, Mgr. – v našej obci získala 287 hlasov
2. Maroš Šefčovič, JUDr. PhD. – naši občania mu dali 366 hlasov.

Po sčítaní hlasov v celej republike sa prezidentkou stala Zuzana Čaputová.

1.2 Voľby do Európskeho parlamentu (EP)

O necelé dva mesiace, 25. 5. 2019, sme išli k volebným urnám v tomto roku po druhýkrát. Týchto volieb sa už tradične zúčastňuje malý počet osôb a inak tomu nebolo ani tentoraz. Z celkového počtu 1472 voličov zapísaných v našej obci do volebných zoznamov sa do volebnej miestnosti dostavilo 355 voličov, čo je 24,1 % oprávnených osôb. Volieb sa zúčastnilo 31 politických strán, na volebných lístkoch bol zoznam maximálneho počtu 14 kandidátov. Do volebnej urny sa vhadzoval lístok strany, ktorú volič chcel poslať do EP. Volebný lístok mohol každý volič upraviť zakrúžkovaním prednostného hlasu pre niektorých kandidátov. Volebnú komisiu tvorili: Alexandra Brtková - predseda

Mgr. Miroslava Šurinová – členka

Samuel Gejdoš – člen

Lukáš Matejov – člen

Valent Oršula – člen

Margita Mokošová – členka

zapisovateľka Mgr. Erika Matejovičová.

1.3 Oslavy

Dňa 4. apríla 2019 sa ako každý rok uskutočnila oslava výročia oslobodenia obce. V tomto roku si prítomní pripomenuli už 74. výročie od dňa, keď do obce vstúpili oslobodzujúce vojská. Na znak úcty k osloboditeľom sa občania, medzi nimi členovia SZPB, zúčastnili pred Pomníkom SNP položenia vencov k pomníku. Na slávnosti predniesla básne Ľubica Gerhátovej, zaspievali muži zo súboru Borinka a so slávnostným príhovorom sa obrátila na prítomných Ing. Jana Školíková. Čestnú stráž pri pomníku držali vojaci z VÚ 1056 v Zemianskych Kostoľanoch.

Pred Pomníkom SNP sa zhromaždili naši občania aj pri ďalšej významnej oslave udalostí z obdobia 2. svetovej vojny – 31. augusta 2019 sme si všetci pripomenuli 75. výročie vzniku SNP. Organizátormi boli obec spoločne so ZO SZPB, čestná stráž vojakov z VÚ 1056 dotvárala sviatočnú atmosféru tejto spomienky. Slávnostné príhovory predniesli starostka obce Ing. Jana Školíková a predsedníčka ZO SZPB Anna Komaneková, básne v podaní Ľubice Gerhátovej a spev členiek ZPOZ s hudobníkom Mgr. Liborom Plevkom podčiarkovali sviatočnosť tohto aktu. Napokon k pomníku položili vence predstavitelia obce a členovia SZPB a kytice kvetov umiestnili aj k pamätnej tabuli venovanej kpt. Adolfovi Weinholdovi na priečelí budovy vo VÚ a ďalšiu na obecný cintorín na hrob obetí zo SNP a 2. svetovej vojny.

1.3.1 Memoriál kpt. Weinholda

Pre spomienku na ústrednú postavu SNP v našej obci kpt. Adolfa Weinholda každý rok organizujú vojaci z miestneho vojenského útvaru Memoriál kpt. A. Weinholda. Tohtoročné športové podujatie sa konalo pri príležitosti 100. výročia tragickej smrti gen. M.

R. Štefánika dňa 4. mája 2019. Ako v predchádzajúcich troch ročníkoch, aj teraz sa do jednotlivých disciplín prihlásili nielen vojaci a zamestnanci vojenského útvaru, ale tohtoročného 4. ročníka sa zúčastnili aj obyvatelia obce – členovia ZO SZPB, deti zo ZŠ aj predstaviteľka samosprávy starostka obce Ing. J. Školíková. Disciplíny boli pestré, lepšie vybavení športovci nastúpili na štart bežeckých disciplín, mladší účastníci sa prihlásili do cyklokrosu, a naopak, pre starších bola pripravená trať na pochod. Podujatie malo teda slávnostný, náučný, ale hlavne športový charakter s hlavným účelom spomienky na dve významné postavy celoslovenských aj regionálnych dejín.

1.3.2 Dni obce 2019

Tohtoročné Dni obce sa konali v dvoch termínoch: 1. etapa sa konala dňa 22. júna 2019 a bola naplánovaná ako zábavné sobotné odpoľudnie v areáli DK SNP. Pre nepriaznivé počasie sa však program presunul do priestorov veľkej sály, chodby pred ňou a predajné stánky boli rozmiestnené na prednej terase. Predajcovia v nich ponúkali rôzne druhy potravinárskeho tovaru, zemiakové placky, syry, bryndzu, cukrovú vatu, ale aj hračky, bižutériu, predmety na reprezentáciu obce. Všetkých návštevníkov zaujal program, ktorý vyplnili účinkujúci – ľudová hudba Beťári z Čerenian pod vedením Ľubomíra Maceka, FS Domovina, MŠ Zem. Kostol'any, animátorky s ich rozprávkovým vláčikom určeným pre malých divákov, priaznivci cyklotriálu sledovali so zaujatím ukážku skutočného majstra v tomto športe Jána Kočiša, ale všetci očakávali spevácke vystúpenie speváka, ktorý vystupuje pod značkou Mafia Corner a spieval rôzne populárne piesne v netradičnom podaní. Počas odpoľudnia zabávali najmä deti rozprávkové postavičky Máša a medveď.

V prestávkach medzi dažďom a jasným počasím vybehli deti von z budovy, aby si zaskákali v nafukovacom hrade a využili aj detský bazén s kúpaním vo veľkej bubline.

Na druhý deň, v nedeľu 23. 6. 2019, sa konala v rímsko-katolíckom kostole slávnostná svätá omša za našu obec za prítomnosti starostky Ing. Školíkovej, poslancov OZ, členov DHZ, kaplána evanjelickej cirkvi a. v. Mgr. Hankovského, veriacich z katolíckej aj evanjelickej cirkvi v obci. Omšu celebroval rímsko-katolícky kňaz Mgr. Holbay, spievali členky ZPOZ s hudobníkom Mgr. Plevkom.

2. etapa Dní obce 2019 prebiehala o týždeň, v sobotu 29. júna na futbalovom ihrisku. Na hraciu plochu nastúpili tradiční súper: Dedina, Domovina, Pod horou+Kórea, Horná a Dolná kolónia. Medziuličný futbalový turnaj s názvom Memoriál Jána Ziaľku začal v peknom slnečnom počasí o 13. hodine, kedy ho otvorila starostka obce Ing. Školíková.

Výsledková listina ukázala:

vyraďovacie zápasy – Dedina – Domovina	3 : 6
Kolónia – Kórea+ Podhora	2 : 1
zápas o 3. miesto – Dedina – Kórea+ Podhora	1 : 8
finále - Kolónia – Domovina	0 : 0, na pokutové kopy 4 : 1

Celkové víťazstvo v turnaji a Pohár starostky obce získalo mužstvo Hornej a Dolnej kolónie.

Súčasťou súťaže vo futbale v medziuličnom turnaji bola ako každý rok aj zábavná časť – prihlásené družstvá dokazovali svoje kuchárske umenie pri varení guláša. K svojim kotlíkom sa postavili osvedčení súper: VYSTA, POSLANCI, HASIČI, DIVOČÁCI, EVANJELICI. Uvarené guláše široko – ďaleko rozvoniavali a bez ohľadu na vyhlásenie výsledkov divákovi chutili všetky navarené vzorky, čoho dôkazom boli prázdne tanieri a minúté všetky porcie. Hodnotiacu komisiu tvorili vždy dvaja členovia zúčastneného družstva a 5 nezávislých členov z radov divákov. Najviac im chutil guláš evanjelikov. Diváci

mali možnosť ochutnať aj pripravené pstruhy, ktoré predávala rodina Švajlenkovcov. Deti sa mohli vyšantiť v skákacom hrade a po skončení turnaja sa mladí zabávali na ihrisku až do ranných hodín.

1.4 Samospráva

V začiatku roku 2019 sa naplno rozbehla práca zastupiteľského zboru, ktorý vzišiel z novembrových volieb v predchádzajúcom roku. Hneď na začiatku, 15. januára 2019, sa vzdala poslaneckého mandátu Ing. Eva Lesáková a nastúpila prvá náhradníčka Bohdana Pilchová, ktorá bola zaradená ako členka do komisie kultúry, vzdelávania a športu. Do tejto komisie pribudla 29. 5. ako členka z radov aktivistov Mgr. Miroslava Sluková, učiteľka v miestnej materskej škole. Nahradila doterajšiu členku z radov občanov Karinu Belákovú, ktorá sa vzdala miesta v tejto komisii. Aj v ďalších komisiách pracujú aktivisti vo funkcii členov – vo finančnej Ing. Janka Súkeníková, stavebnej a územného rozvoja obce Ing. Miloš Kočan, Ing. Bohumír Matejovič, Mgr. Erika Matejovičová, ekológie, životného prostredia, ochrany verejného poriadku a dopravy Ing. Vladimíra Trúchla a Mário Mikula, kultúry, vzdelávania a športu Marta Hancková, Viera Hulínyiová, sociálnych vecí a bytovej politiky Iveta Lehotkai Melišková, Ľubica Gerháťová a Júlia Hvojniová.

Zasadnutie zastupiteľského zboru obce sa koná každý mesiac a poslanci sa zaoberajú a schvaľujú záväzné nariadenia v oblasti ekonomickej, sociálnej, medziľudských vzťahov, bezpečnosti a riešením ďalších problémov, ktoré sa bežne v dennom živote obce vyskytujú.

Najdôležitejšie dokumenty, ktoré sa v obecnom zastupiteľstve v roku 2019 schválili, boli Všeobecne záväzné nariadenia (VZN):

VZN č. 1/2019 o zdravom životnom prostredí, udržiavaní poriadku a čistoty v obci Zemianske Kostolany,

VZN č. 2/2019 o poskytnutí dotácií z rozpočtu obce,

VZN č. 3/2019 o výške finančných prostriedkov na čiastočnú úhradu nákladov na vzdelávanie a nákladov spojených so stravovaním v škole a školských zariadeniach zriadených obcou Zemianske Kostolany,

VZN č. 4/2019 o miestnych daniach a miestnych poplatkoch za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

1.4.1 Udelenie Ceny obce za rok 2018

Dňa 15. júna 2019 si v obradnej miestnosti obce prevzali Cenu obce za rok 2018 občania, navrhnutí Základnou organizáciou Jednoty dôchodcov na Slovensku (ZO JDS) v Zemianskych Kostolanoch a schválenou OZ v Zem. Kostolanoch dňa 13. marca 2019 uzneseniami: č. 24/19 Mariánovi Chrenkovi, č. 25/19 Gizele Šuňalovej, č. 26/19 Marte Hanckovej, č. 27/19 Anne Eichlerovej. Cenu obce všetci obdržali za aktívnu prácu a prínos v kultúrno – spoločenskom živote pri príležitosti životného jubilea.

1.4.2 Činnosť Zboru pre občianske záležitosti (ZPOZ) Človek človeku

Vedenie obce aj ostatní členovia ZPOZ sa venujú svojim spoluobčanom pri rôznych osobných aj kolektívnych príležitostiach, aby si uctili ich životy, ich prácu či osobitné zásluhy za rôzne činy. Stálou a neodmysliteľnou súčasťou činnosti tohto kolektívu pracovníkov obce aj aktivistov sú aj slávnostné úradné obrady, väčšina ktorých prebieha v obradnej sieni v budove renesančného kaštieľa. V tomto roku OZ schválilo aj účasť predstaviteľov obce na

obradoch mimo obradnej miestnosti, v priestoroch upravených na tento účel podľa predpísaných noriem. Sobášiaci a matrikárka viackrát vycestovali do Kamenca p. Vtáčnikom, ktorý patrí do matričného obvodu Zemianske Kostol'any, aby vykonali obrad uzavretia manželstva v rekreačnom zariadení. Obrad uzavretia manželstva vykonali členovia ZPOZ-u na želanie žiadateľov aj vonku, na nádvorí kaštieľa. Všetky obrady, vykonané mimo obradnej miestnosti, sú osobitne spoplatnené sumou schválenou OZ Zemianske Kostol'any.

Okrem úradných obradov sa obradná sieň otvára, aby prijala návštevníkov, ktorých obec pozvala pri príležitosti osobných jubileí – v mesiaci marci privítali 10 oslávencov, ktorí v I. polroku oslávili okrúhle životné jubileá nad 65 rokov. Rovnaký obrad pripravili v októbri pre 17 oslávencov, ku ktorým sa prihovorela starostka obce a poďakovala im za prínos v práci pre svoje rodiny aj pre našu obec.

V tých istých termínoch zaplnili obradnú miestnosť rodičia s deťmi, ktoré sa narodili na sklonku roku 2018 a v roku 2019 – v marci prišli rodičia, ktorí priniesli 9 detí, v októbri to bolo 7 detí. Obe akcie spetrovali svojím vystúpením deti z miestnej MŠ a účinkujúci z radov členov ZPOZ.

28. marca 2019 prijali pozvanie do obradnej miestnosti pracovníci miestnych škôl – ZŠ, MŠ, aby sa im pri príležitosti Dňa učiteľov poďakovala starostka obce za ich prácu pri výchove mladej generácie a odovzdala im spomienkové darčeky.

Rovnako sa venovala Ing. Jana Školíková deťom z MŠ, ktoré vypevádzali v spoločnosti rodičov učiteľky z materskej školy a pripravovali ich na skorý vstup do základnej školy. Tam ich v septembri zasa vítali takisto darčekom – knižkou, ktorú im tiež odovzdala starostka obce.

V sprievode rodičov sa odohráva tiež v júni obrad, ktorým vypevádzajú predstavitelia obce a vedenie školy žiakov 9. ročníka na stredné školy. Oba obrady – prijatie detí z materskej školy aj žiakov 9. ročníka ZŠ – sa uskutočnili 27. júna 2019.

Dňa 15. júna 2019 si pripomenuli v obradnej miestnosti ZPOZ okrúhle výročia uzavretia manželstva dvojice manželov, ktorí v priebehu roka 2019 oslávili jubileá svadby:

50 rokov – Stanislav Plachý a Mariana, rod. Sestrienková

45 rokov – Jaroslav Ševce a Oľga, rod. Komžíková

Vladimír Bačík a Božena, rod. Görögová

Marián Chrenka a Mária, rod. Hulíniová

40 rokov - Pavol Šimo a Oľga, rod. Hartmannová

35 rokov – Jozef Vrška a Viera, rod. Glejtková

Miroslav Benko a Jana, rod. Šurinová

30 rokov – Vladimír Šurina a Miroslava, rod. Nechalová

25 rokov – Maroš Vačko a Dana, rod. Görögová

Roman Matoušek a Darina, rod. Gašparovičová

Ján Kmeť a Marcela, rod. Oršulová.

V piatok, 1. novembra 2019, sa v miestnom Dome smútku konala ako každý rok Pamiatka zosnulých, na ktorú boli pozvaní prostredníctvom farských úradov v obci, miestnym rozhlasom a priami pozostalí aj osobitnými pozvánkami všetci občania a hlavne rodiny našich zomrelých spoluobčanov, ktorí nás navždy opustili v rozmedzí november 2018 – október 2019.

Spoločnú pietnu spomienku, na ktorej za každého zosnulého horel na katafalku zapálený kahanček, venovali prítomní svojim rodinným príslušníkom, priateľom, našim občanom, aby si uctili ich život a prácu. Modlitby a ďalšie náboženské obrady odslúžili za nich predstavitelia cirkví v obci: kňaz rímsko-katolíckeho farského úradu Mgr. Marián

Holbay a kaplán evanjelickej cirkvi a. v. v obci Mgr. Emil Hankovský. V slávnostnom príhovore starostka Ing. Jana Školíková spomenula aj 33 našich bývalých občanov, ktorých mená prečítala PaedDr. Ivana Plachá, básne predniesla Ľubica Gerháťová a atmosféru dotvorili hudbou a piesňami členky ZPOZ pod vedením Mgr. Libora Plevku.

1.4.3 Obecné zastupiteľstvo

Obecné zastupiteľstvo (OZ) sa schádza na pravidelných zasadnutiach každý mesiac, všetky zasadnutia sú verejné a konajú sa v dome kultúry. Obyvatelia sú o ich programe informovaní prostredníctvom obecného rozhlasu a na webovej stránke obce. Zúčastňujú sa ich však v malom počte, hoci by sa tam dozvedeli odpovede na svoje otázky či nejasnosti. Potom sa stáva, že sa vypytujú susedov, priateľov a v tom najhoršom prípade vznikajú rôzne nepravdivé fámy a osočovanie vedenia obce, ba niekto siahol až k invektívam v anonymoch. A pritom by stačilo málo – komunikovať so správnymi ľuďmi a na správnom mieste. Rokovania OZ prebiehajú vecne, bez atakovania iných názorov, v pracovnej atmosfére. Občania sa so svojimi požiadavkami aj sťažnosťami obracajú na vedenie obce, niektoré riešia príslušné komisie a o výsledku informujú predsedovia komisií na OZ.

1.4.4 Organizácia obecného úradu (OcÚ)

Občania si môžu svoje záležitosti vybaviť priamo v kanceláriách obecného úradu v úradných hodinách určených pre verejnosť, ktoré sú každý deň okrem štvrtka, v stredu sú predĺžené až do 17. hodiny. Pri záležitostiach, ktoré neriešia obecné samosprávy, sa občania môžu obrátiť aj na spoločné úrady v rámci samosprávy, na činnosť ktorých prispievajú združené obce, napr. stavebný úrad a školský úrad pracuje v Novákoch aj pre našu a ďalšie obce. Pri vybavovaní niektorých potrebných úradných vecí však musia navštíviť štátne úrady mimo obce – v Prievidzi alebo v Novákoch. Matričný úrad je priamo v obci a vybavuje agendu aj pre Kamenec p. Vtáčnikom.

Obecný úrad v našej obci má stabilnú štruktúru, na jednotlivých úsekoch vybavujú stránky pracovníci, ktorí sú zamestnancami obce vo funkciách samostatných referentov, ďalší vykonávajú svoju činnosť v dome kultúry, v materskej škole, pracovníci na údržbe obce a obecného majetku, šoféri, opatrovatelky. Pri nepravidelných prácach je výhodnejšie uzatvárať len dohody o vykonaní práce.

1.4.5 Rozpočet

Rozpočtové obdobie 2018 bolo uzavreté schválením záverečného účtu za rok 2018 s prebytkom hospodárenia vo výške 179 009,51 eur. Nové rozpočtové obdobie na rok 2019 prinieslo niekoľko zmien rozpočtu schváleného obecným zastupiteľstvom 12. 12. 2018 uznesením č. 117/2018.

Vedenie obce, poslanci a finančná komisia rozhodovali o finančných prostriedkoch, ktoré prišli ako príjem do rozpočtu obce buď z rôznych grantov a dotácií, či z poplatkov a daní. Práve tie posledné, teda dane z nehnuteľností a podielové dane sú nosnými príjmami, okrem transferov a grantov zo štátneho rozpočtu, jednotlivých ministerstiev, Európskej únie. V roku 2019 tieto položky dosiahli výšku – daň z príjmov viac ako 700-tisíc eur, daň z nehnuteľností skoro 500-tisíc eur, z vlastníctva majetku pribudlo do rozpočtu 147-tisíc eur, ostatné položky sú nižšie. Rôzne transfery a granty priniesli spolu takmer 500-tisíc eur, takže príjem finančných prostriedkov do rozpočtu na rok 2019 činil 2 091 771, 60 eur.

Na strane výdavkov najvyššiu položku tvorili všeobecné verejné služby vo výške viac ako 500-tisíc eur, o niečo menej sa vynaložilo na základné a predškolské vzdelávanie aj prevádzku školských zariadení, na zveľadenie občianskej vybavenosti, nákup dopravných prostriedkov, starostlivosť o majetok obce, jeho zveľadovanie, ochranu životného prostredia a drobnejšie sumy na rôzne denné výdavky. Celková výška výdavkov za rok 2019 bola v sume 2 069 662,21 eur, teda možno povedať, že rozpočet sa v roku 2019 čerpal rovnomerne a bol vcelku vyrovnaný. Zvyšok bol prevedený do rezervného fondu.

V priebehu roka 2019 bol rozpočet zmenený celkom 8-krát, starostkou obce a obecným zastupiteľstvom. Nad čerpaním rozpočtu bdie nielen finančná komisia, ale aj obecný kontrolór Ing. Jozef Krett.

Ekonomických otázok sa týkali aj pohyby v oblasti majetku - nákup a predaj pozemkov, predaj autobusu KAROSA a následné zakúpenie 51-miestneho autobusu značky IVECO IRISBUS Domino pre potreby občanov, organizácií v obci aj na účely podnikateľskej činnosti. Obec svoj majetok aj prenajíma, najčastejšie obecné byty, ale aj priestory tržnice, miestností v kúrii priliehajúcej ku kaštieľu, sálu domu kultúry.

Z obecného rozpočtu sa prispieva na základe požiadavky rôznym organizáciám, spolkom aj jednotlivcom po schválení v OZ finančná čiastka určená na podporu činnosti, zakúpenie materiálu a služieb. V roku 2019 dostali účelovú dotáciu organizácie:

Rímskokatolícka cirkev, Farnosť sv. Jána Krstiteľa Zemianske Kostol'any 3 800 eur (z toho 2000 eur účelová dotácia na opravu organu v rím. – katolíckom kostole a 1 800 eur na činnosť),

Cirkevný zbor ECAV na Slovensku, Zemianske Kostol'any 800 eur,

TJ Slovan Zem. Kostol'any 27 600 eur,

Jednota dôchodcov na Slovensku, Základná organizácia Zemianske Kostol'any 1000 eur,

FS Domovina 1000 eur,

ZO SZPB Zem. Kostol'any 500 eur,

ZO SZZP Zem. Kostol'any 500 eur

Ing. Štefan Karak 150 eur.

Obec sa snaží už viac rokov o získanie finančných prostriedkov na chod obce a zabezpečenie zveľadenia jej majetku, preto sa pripravujú a podávajú žiadosti o pridelenie grantov z rôznych štátnych inštitúcií. V roku 2019 žiadala obec o pridelenie financií z rozpočtu Ministerstva životného prostredia SR na vybudovanie zberného dvora v našej obci a ďalšia žiadosť smerovala na Ministerstvo vnútra SR na projekt s názvom Rozšírenie a rekonštrukcia kamerového systému v obci Zemianske Kostol'any. Pre ďalší rok je určený projekt nákupu záhradných kompostérov pre všetky domácnosti, na ktorý obec získala finančnú dotáciu z Ministerstva životného prostredia SR vo výške 81 387,45 eur.

Počas tohto roku sa nielen uskutočňovali rôzne práce pri výstavbe aj obnove exteriéru obce, ale jej vedenie dávalo základy pre práce v ďalšom roku. Riešila sa príprava stavebných konaní, resp. územno – správne konania na rôzne práce. Zabezpečovalo sa stavebné konanie pre stavbu parkovacích plôch na Ulici kpt. Weinholda, prestavbu ubytovne č. 17 na byty tiež na Ul. kpt. Weinholda spolu so stavebným povolením na stavbu Spevnené plochy pre okolie toho istého bytového domu.

1.4.6 Dobrovoľný hasičský zbor (DHZ)

Hasičský zbor sa už nachádza v konsolidovanom stave, jeho činnosť je pravidelná, celoročná, plánuje ju výbor, ktorý každý rok na spoločnej schôdzi dáva odpočet činnosti

všetkým členom aj obci. Hasiči sa celoročne starajú o zverenú techniku, ktorá je funkčná a ovládajú ju vyškolení strojníci, ostatní členovia zboru sa tiež musia zúčastňovať predpísaných a naplánovaných kurzov a školení. Činnosť hasičov sa nesústreďuje len na oblasť prípravy na hasičské zásahy, ale zameriavajú sa na účinnú pomoc obci a občanom nielen pri nečakaných a neprijemných udalostiach, ale objavujú sa všade, kde treba ochotné ruky, prípadne technika, no aj pri organizovaní rôznych podujatí s početnou účasťou občanov. A napokon, majú kus zásluhy aj pri zábavných akciách pre obec – stavajú máj na tržnici, varili guláš ako súťažné družstvo na Dňoch obce, robia výjazdy v obci aj mimo nej do škôl pre deti rôzneho veku, aby spropagovali svoju činnosť a podnietili záujem u detí a mládeže o túto činnosť.

Výbor DHZ pracoval v roku 2019 v zložení:

Valent Oršula, predseda

Ladislav Tóth, veliteľ

Adrián Bobok, tajomník

Ing. Marek Rolinec, preventívár

Milan Šuňal, Peter Jankula, skladníci

Juraj Mlčoch, člen pre prácu s mládežou

Ing. Jana Školíková, Mgr. Peter Hurtiš, Andrej Pažický, členovia

Ľubomír Mojžiš, Mário Mikula, Tomáš Benko, Peter Jankula, strojníci.

2 Verejno – spoločenský život

2.1 Politické strany, spoločenské organizácie, spolky, záujmové združenia

Možno je to pozostatok starého režimu, ale občania, a to platí pre celú republiku, nemajú záujem o vstup a činnosť v jestvujúcich či novovzniknutých politických stranách. Tie strany, ktoré už majú vytvorené určité renomé v spoločnosti, nemajú ani dostatočný počet členov, svoju popularitu si vytvárajú nie zmysluplnou prácou v teréne, s voličmi, ale viac na mediálnom základe, vystupovaním v masovokomunikačných prostriedkoch, hlavne v televízii.

Tomu nasvedčuje aj situácia v obci – založená a funkčná je len jedna základná organizácia strany, Kresťansko – demokratické hnutie (KDH) – ostatné pred rokmi zanikli pre nezáujem a nedostatok členov. Ani tá jediná strana neoplýva masovým členstvom, skôr ide o jednotlivcov. Niekoľkí záujemcovia o členstvo v politickej strane či spoločenskej organizácii vyhľadávajú možnosť zaregistrovať sa v strane alebo hnutí mimo našej obce, vo väčších sídlach, v mestách.

Oveľa bližší vzťah ako k politike majú naši občania k spoločenským organizáciám, v ktorých sa združujú a pracujú predovšetkým na základe naplnenia svojich záľub, z pocitu združiť sa s ľuďmi rovnakých názorov, záujmov alebo aj z pocitu tráviť voľný čas aktívnou činnosťou v kolektíve rovnako naladených ľudí, s ktorými tvoria jeden kolektív.

2.1.1 Jednota dôchodcov na Slovensku (JDS)

Medzi najaktívnejšie organizácie v obci patrí Základná organizácia JDS v Zemianskych Kostolnoch. Pracuje nielen pre svojich členov, ale je stálym prínosom aj pre ostatných občanov, najmä čo sa týka pomoci pri zabezpečovaní organizácie podujatí, prípadne pri účinkovaní v kultúrnych programoch. Vo svojej organizácii sa členovia často stretávajú na

niekoľkých stabilne sa opakujúcich akciách. V miestnom dome kultúry sa konajú väčšinou akcie spoločenského charakteru – oslavy, súťažné prehliadky, návštevy, verejné podujatia organizované obcou, ale aj schôdzky či iné slávnostné akcie pre väčší počet ľudí.

V klubovni organizácie sa konajú akcie pre menší počet účastníkov – prednášky, besedy, zasadnutia výboru ZO a nácviky programov na kultúrne podujatia. Mimo týchto priestorov chodia členovia organizácie do Materskej školy v Zemianskych Kostol'anoch, do Domova dôchodcov v Zemianskych Kostol'anoch, členovia oboch súborov Borinka vystupujú mimo obce na súťažných podujatiach v Novákoch, Kanianke, vo Veľkej Lehôtke.

Zo zábavných podujatí sa členom páčia výlety do prírody spojené s opekaním, exkurzie mimo našej obce s určitým zameraním. Na tejto bohatej činnosti organizácie sa podieľajú mnohí členovia, ale hlavný podiel pri organizovaní práce má výbor ZO, na čele ktorého stojí Ing. Bronislav Bajgar. Za mimoriadny prínos v práci pre obec a organizáciu získali 4 členovia už spomínanú Cenu obce za rok 2018, ale v rámci základnej organizácie získali ocenenia aj ďalší členovia:

Vyznamenanie 3. stupňa – Helena Hulínyiová

Pamätný list ústredia JDS – Emília Semaníková, Ladislav Semaník, Jozef Záhon

Pamätný list OO JDS – Anna Francová, Milan Karak in memoriam, Ervin Puchart, Jaroslav Volár.

2.1.2 Slovenský zväz zdravotne postihnutých (SZZP)

Táto najpočetnejšia organizácia združuje okrem našich občanov, ktorí trpia nejakým telesným alebo psychickým postihom, aj občanov z okolitých obcí. Takže aj vo výbore organizácie pracujú zástupcovia zo všetkých obcí, ktoré majú v ZO svojich členov. Organizáciu vedie 13-členný výbor ZO, na čele ktorého už viac rokov stojí Bohdana Pilchová. Okrem nej sú vo výbore: M. Gelačáková – Gašparovičová - tajomníčka (Bystričany)

J. Ďurta - zástupca (Zem. Kostol'any)

E. Lačná - pokladník, hospodár (Zem. Kostol'any)

E. Myjavcová (Oslany), Z. Lukačovičová (Zem. Kostol'any) – revízna komisia

Š. Hurtišová, M. Mikulová, A. Mirilovičová, A. Vršková, A. Jánošková (všetci Zem. Kostol'any), L. Suchá, V. Ďurtová (obe Bystričany), M. Tupá (Čereňany) – členovia.

Pre svojich členov pripravujú a organizujú zaujímavé akcie počas celého roka. Dost často ich cesty smerujú na rôzne miesta na Slovensku – navštívili výstavu Gardénia v Nitre, zaujímala ich aj história hradu Červený Kameň a osudy ich obyvateľov, každý rok v septembri chodia na vinobranie, v tomto roku to bola Oberačka po sebechlebsky v Sebechleboch – Starej Hore. Z aktivít v našej obci treba spomenúť starostlivosť o verejné priestranstvá organizovaním brigádnickej činnosti v medziach ich zdravotného postihu. Členovia si vzájomne vypomáhajú pri rôznych súkromných problémoch, alebo prejavia záujem o ich život pri osobných jubileách, radi sa stretávajú na spoločenských večierkoch a posedeniach.

2.1.3 Telovýchovná jednota (TJ) Slovan

Najdynamickejšou organizáciou v obci je Telovýchovná jednota Slovan Zemianske Kostol'any. Nie je to len podľa toho, že jej členmi sú sami mladí ľudia – od žiakov až po dospelých v mladom veku, ktorí sa aktívne venujú športu, vynikajú neustálymi zmenami, pohybom, zdravou ctížiadostivosťou, ale aj dravým prístupom k životu a pohotovým reagovaním na podnety. Hoci záujem o šport je značný, niekedy majú funkcionári aj tréneri

futbalových oddielov problém s dostatočným počtom hráčov na ihrisku. Chýba početnejšia hráčska základňa, preto prichádza k nervozite pred niektorými zápasmi, či sa zide dostatočný počet hráčov.

Okrem organizovanej telovýchovy si naši občania udržiavajú telesnú kondíciu pravidelným cvičením v individuálnej forme. Často stretávame chodcov na rekreačných prechádzkach v prírode, niektorí behajú, iní sa venujú cyklistike, vyznávači kolektívnych športov – basketbalu – navštevujú so svojimi priateľmi telocvičňu v miestnej základnej škole. V dome kultúry sa stretávajú ženy a dievčatá pri pravidelnom cvičení, aby mali lepšiu kondíciu a krajšiu postavu. Týchto individuálnych cvičencov však nezastrešuje TJ.

Výbor organizácie aj jej členovia sa na požiadanie zúčastňujú verejného života v obci, hlavne pri organizovaní či spoluorganizovaní niektorých väčších podujatí pre našich občanov. Najdlhšiu tradíciu má organizovanie medziuličného turnaja vo futbale pod názvom Memoriál Jána Ziaľku, ktorý je súčasťou Dní obce a v roku 2019 prebehol už jeho XI. ročník. (Viac v kap. Dni obce 2019)

Prácu TJ Slovan riadi výbor, ktorého predsedom vo funkcii prezidenta klubu je Vladimír Duda. Ďalšie posty zastávajú – tajomník Ľudovít Hurtiš, manažér Marián Rybár, technický úsek riadi hospodár Jozef Perniš, organizačným pracovníkom A tímu je Roman Blažek, organizačným pracovníkom pre mládež Patrik Mišeje, pokladníkom František Maslonka, pracovníčka pre marketing Lenka Pernišová, členovia Miroslav Páleník, Marián Hancko, Juraj Školna ml., Peter Divéky.

2.1.4 Slovenský zväz protifašistických bojovníkov (SZPB)

Patrí tiež medzi organizácie s mnohoročnou tradíciou. Jej novodobá história sa píše od roku 1969, odkedy prešla mnohými úskaliai aj úspechmi, s rôznym počtom členov. V jej čele sa vystriedali desiatky ľudí, ale cieľ a obsahové zameranie činnosti zostal rovnaký – boj proti fašizmu a jeho nebezpečenstvám, udržiavanie pamiatky na účastníkov odboja proti neslobode, pripomienka na strádanie ľudí počas svetových vojen a hlavne potreba zabránenia návratu týchto nebezpečných ideí do spoločnosti.

V roku 2019 sa ich činnosť zameriavala v podstate rovnakým smerom a na rovnaké priority. Okrem slávnostných a oficiálnych podujatí – členských schôdzí, organizovania osláv a kladenia vencov k pomníkom pri výročiach – plánujú a uskutočňujú aj ďalšie aktivity, keď sa stretávajú pri spoločných brigádach na zveľaďovaní okolia pomníkov a hrobov padlých, zúčastňujú sa ako organizácia akcií v obci a spoluorganizujú s ďalšími subjektmi športové aj spoločenské podujatia – niekoľko ročníkov Behu SNP bolo v ich nezastupiteľnej rézii a svojich členov vedú k poznávaniu pamätných miest a pamätníkov SNP, 2. svetovej vojny návštevami na týchto miestach a položením kvetov. Úzko spolupracujú s vedením obce a s inými spoločenskými organizáciami. ZO SZPB vedie predsedníčka Anna Komaneková.

3 Hospodárske pomery

3.1 Priemysel

Priemyselné pomery v našom regióne, štáte, vo svete sa menia veľmi často. Horná Nitra sa v posledných rokoch ocitla v centre diania kvôli naplánovanej reštrukturalizácii priemyselnej výroby v tomto regióne. Dlhé mesiace sa už rokuje o zatvorení Hornonitrianskych uhoľných baní a následnom ukončení výroby elektrickej energie v ENO.

Problémy, ktoré z tohto kroku vyplývajú, sú podstatné dva: vytvorenie pracovných miest pre baníkov, ktorí zatvorením baní prídu o prácu, a možnosť vykurovania okolitých miest a závodov z ENO. Z tohto dôvodu sa už po prvýkrát v roku 2018 začali prípravy Akčného plánu transformácie uhoľného revíru horná Nitra, ktorý v júli 2019 schválila vláda SR. Tentoraz sa k tejto tematike organizovali stretnutia odborníkov so širokou verejnosťou priamo v regióne – v Handlovej, Prievidzi a Novákoch, ako aj na pôde Trenčianskeho samostatného kraja (TSK). Keďže súčasný stav je naplánovaný len do roku 2023, otázka ďalšej prevádzky elektrárne je aktuálna už dnes a zaujíma nielen energetikov, ale aj predstaviteľov samosprávy v dotknutých obciach a mestách, obyvateľov a hlavne odberateľov tepla z elektrárne. Všetci zainteresovaní sa začali zaoberať možnosťami vykurovania regiónu, v ktorom doteraz dominoval centrálny zdroj na báze spaľovania uhlia. S centrálnym vykurovaním sa rozhodli kompetentní počítať aj naďalej, ale s iným vykurovacím médiom. Tu vyvstala otázka, aké suroviny spaľovať na zabezpečenie ohrevu domácností, úradov, závodov, škôl. Odpovedí bolo napríklad viac – uvažovalo sa nad plynom, drevoštiepkou z rýchlorastúcich drevín, geotermálnou vodou, ale aj spaľovaním komunálneho odpadu. Všetky tieto alternatívy sa musia prebrať s odborníkmi i laickou verejnosťou a pre niektorú z nich získať aj obyvateľov hornej Nitry. Prvé oboznámenie s problematikou získali práve na už spomínaných stretnutiach, kde sa šírili rôzne názory, účastníci sa pýtali a dostávali aj odpovede. Rozhovory prebiehali v mesiacoch apríl – máj 2019.

Aj samotní energetici sa pripravujú na odpojenie ENO od výroby a nové pripojenie na distribučné siete. Stredoslovenská distribučná spoločnosť (SSD) v Žiline z dôvodu zabezpečenia plynulého odberu elektrickej energie pre našu oblasť spustila do prevádzky novú transformovňu v katastri našej obce. Nová investícia si vyžiadala náklady viac ako 5 miliónov eur z prostriedkov SSD. Ďalšie opravy sa týkali rozvodov elektrickej energie priamo v obci, preto počas opráv SSD vypínala priebežne niektoré ulice v mesiaci februári 2019.

Ďalšie priemyselné podniky v katastri obce vyrábajú stavebné materiály a hlavne v letných mesiacoch stojí pred ich bránami dosť nákladných áut s rôznymi značkami, ktoré odoberajú stavebné tvárnice rôzneho prevedenia a na rôzny účel.

Poľnohospodársky podnik Majer pod horou so sídlom v Lehote pod Vtáčnikom zásobuje vo vlastnej predajni záujemcov o mäso a mäsové výrobky priamo v predajni, aj formou objednávok. Zameriavajú sa na spracovanie bravčového mäsa a výrobky typické pre domáce zabíjačky v našej oblasti. Sortiment obohatili aj o údené výrobky a údené mäso, prípadne masť, paštéty. Ceny sú trochu vyššie ako u iných výrobcov a v iných obchodoch, ale keď vieme, že pochádzajú od výrobcov z našej obce, mnoho ľudí tieto sumy zaplatí.

Nedaleko od sídla Majer pod horou sa nachádza vojenský útvar, kde je chemické výcvikové stredisko, v ktorom sa pravidelne konajú výcvikové turnusy pre príslušníkov armád z rôznych krajín. Záštitu nad týmito turnusmi má Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE).

Dňa 18. mája 2019 zorganizoval Zväz vojakov SR – Klub horná Nitra spoločne s veliteľom Zásobovacej základne III. v Zemianskych Kostolnoch športovú akciu na ihrisku TJ Slovan pod názvom „Športové podujatie priateľov vojakov na hornej Nitre.“ Už z názvu a propagácie akcie bolo zrejmé, že je určená pre širokú verejnosť, nielen príslušníkov Armády SR. Prišli deti, pre ktoré boli pripravené rôzne detské pohybové hry a súťaže, dospelí sa stretli na futbalovom turnaji v minifutbale, nastúpilo doň 5 družstiev. Víťazstvo a ceny získal Klub vojakov horná Nitra. Organizátori podujatia potešili všetkých – súťažiacich aj prizeraajúcich sa – nielen bohatým programom a peknými cenami, ale aj chutným občerstvením a dobrou náladou umocnenou vydareným slnečným počasím. Pozvanie na podujatie prijali hostia

z radov armády, podnikatelia, predstavitelia samospráv z okolia a nechýbala medzi nimi ani starostka našej obce Ing. Jana Školíková.

3.2 Obchody a služby

V základnom sortimente a umiestnení obchodov v obci nedošlo v priebehu roka 2019 k žiadnym zmenám. Takisto pohostinské a reštauračné zariadenia pracujú v štandardnej forme, no niektoré prinášajú rôzne inovácie a rozširujú aj ponuku v sortimente ponúkaných produktov, aby prilákali zákazníkov a vytvorili im príjemné prostredie na oddych a zábavu. Reštaurácia Turbína zveľadila okolie svojho zariadenia úpravou zadnej časti dvora, kde pribudli zábavky pre deti návštevníkov, ale aj altánok na letné posedenie.

Od 11. mája 2019 bola znova otvorená prevádzka pivárne v peknom príjemnom prostredí parku vedľa renesančného kaštieľa. Verným návštevníkom už chýbalo posedenie pri občerstvení vonku v letnom období, pretože piváreň bola od roku 2017 mimo prevádzky.

4 Doprava

V oblasti dopravnej infraštruktúry, ceny za cestovné lístky, podmienok cestovania zo strany verejnosti nedošlo k zmenám. Tak autobusová, ako aj vlaková doprava sa riadi ustáleným cestovným poriadkom, ktorý sa však v posledných rokoch mení častejšie ako len raz za rok, najmä v autobusovej doprave. Hustota spojov sa prispôbuje záujmu verejnosti, spoje kedysi veľmi vyťažené premávajú hlavne v dopoludňajších hodinách málo naplnené – sú preč časy, keď sa do autobusu nezmestili cestujúci ani na státie. Zato na cestách pribudlo osobných automobilov, takže doprava na cestách je prehustená. Zlepšila sa však kultúra cestovania, v lete sú mnohé spoje tak v železničnej, ako aj v autobusovej doprave klimatizované, v zime opačne, príjemne vyhrievané. Ceny za cestovné lístky zostávajú nezmenené, takisto bezplatné cestovanie študentov a dôchodcov, ktorí naplnili vlaky, zostávajú zachované.

4.1 Informačné a oznamovanie prostriedky

V mnohých obciach sa občania sťažujú na slabú informovanosť o veciach verejných. U nás je bežne zaužívaná prax, ako sa občania oboznamujú o dianí v obci a využívajú sa na tento účel bežne dostupné prostriedky – vývesky na verejne dostupných informačných tabuliach a vitrínach rozmiestnených na miestach, kam naši občania často chodia – pred OcÚ sú nainštalované veľké uzatvorené vitríny, kde sú umiestnené všetky dôležité vyhlášky, nariadenia, oznamy obce, závery zo zasadnutí zastupiteľstva – ide o úradnú tabuľu. Na ďalších miestach, hlavne pri budove zdravotného strediska a popri hlavnej ceste, na autobusových zastávkach, sú ďalšie tabule, ktoré sú určené na bežnú reklamu – lepenie plagátov na kultúrne, športové, zábavné podujatia konané v našej obci aj v okolitých mestách a miestach. Vývesná tabuľa vedľa OcÚ je vždy pred voľbami určená na propagáciu politických strán a kandidátov, ktorí sa uchádzajú o zvolenie. Na iné miesta okrem určených je zakázané lepiť reklamné letáky a oznamy. Veľkoplošné reklamné plochy, ktoré vlastní reklamné agentúry, platia obci za prenájom miesta a reklamu. Popri hlavnej ceste sú umiestnené tri.

Ďalšie oznamovacie a informačné prostriedky, ktoré obec používa, sú technického charakteru – dlhé roky sú obyvatelia obce informovaní o akciách, ktoré sa udejú, o úradných

rozhodnutiach, ale aj oznamy rôznych organizácií, prostredníctvom miestneho rozhlasu. Oznamy, ktoré si dávajú vyhlasovať aj organizácie, rôzni predajcovia (za stanovený poplatok), ale aj súkromné osoby, sa vyhlasujú v stanovenom čase dopoludnia a odpoľudnia. Tí obyvatelia, ktorí bývajú v odľahlejších uliciach so slabým príjmom z reproduktorov, alebo bývajú na hlavnej ulici, kde často nepočujú oznamy kvôli hluku, majú možnosť využiť ponuku obce na osobitné posielanie oznamov miestneho rozhlasu do svojich mobilných telefónnych prístrojov. O posielanie správ a oznamov formou SMS môžu požiadať aj občania, ktorí majú nestabilnú pracovnú dobu, alebo sú často pracovne odcestovaní a nemajú možnosť oznamy z rozhlasu počuť.

Obsiahlejšie informácie spolu s patričným vysvetlením, príp. komentárom, krátke správy z uskutočnených akcií si občania obce môžu prečítať v obecnom časopise Informátor, ktorý vydáva a distribuuje do domácností obecný úrad. Do časopisu prispievajú okrem starostky obce, pracovníkov obecného úradu, predsedov komisií OZ aj dobrovoľní prispievatelia z radov obyvateľstva, predsedovia spoločenských organizácií, riaditelia a pracovníci organizácií zriadených obcou, prípadne aj iní dopisovatelia. Magazín je obsahovo bohatý, spestrújú ho fotografie vyhotovené Lukášom Matouškom, krížovka Stanislava Plachého, športové správy a komentáre dodáva Peter Divéky. Vychádza dvakrát ročne.

Kto chce vedieť o obci viac, má možnosť vyhľadať si na internete stránku našej obce www.zemianskekostolany.sk, kde sa dozvie všetky zaujímavé údaje o obci, stránku aktualizujú zamestnanci obce.

5 Výstavba obce

Obec, ale ani jednotliví obyvatelia, nepoľavujú v úsilí o neustále zmeny a zlepšovanie prostredia, v ktorom žijú. Priam pred očami sa nám menia ulice, domy, celé časti obce nadobúdajú nový, krajší vzhľad. Kedysi typicky dedinská zástavba s architektúrou spadajúcou do 50. a 60. rokov minulého storočia postupne vystriedali obydlia funkčnejšie, z moderných materiálov, nápaditým farebným prevedením, to všetko zmenilo aj našu obec. Mladých lákajú domčeky, ktoré stavajú systémom tzv. „na kľúč“ súkromné firmy a hotové ich predávajú záujemcom. Samozrejme, že stavajú aj súkromníci, niektorí prerábajú staré domy po rodičoch či starých rodičoch, alebo ich rovno zbúrajú a na stavbu nového využijú aspoň pozemok. Už sa objavujú aj nové materiály, niektorí stavitelia siahli po drevodomoch, ktoré u nás doteraz neboli rozšírené. Sú lacnejšie, ale ich životnosť je kratšia ako u klasických murovaných domov. Ich výstavba však netrvá niekoľko rokov, ako sme zvyknutí, ale niekoľko týždňov či mesiacov.

Významnejšie budovy v obci sa v tomto roku nerenovovali a nestavali, ak nepočítame vnútorné úpravy v základnej a materskej škole, v dome kultúry, hasičskej zbrojnici. Kým v prvej polovici roka 2019 sa spracovávala dokumentácia, vybavovali dodávatelia prác, vyberali firmy, zaobstarávali finančné prostriedky, ďalší polrok bol už v znamení realizácie naplánovaných prác. V materskej škole sa pokračovalo rekonštrukciou dvoch miestností, ktoré slúžili ako šatne pre deti. Miestnosti dostali nové nielen stavebné časti od podlahy až po strop, ale aj skrinky a lavičky. V novej časti budovy sa nainštalovala vzduchotechnika do kuchyne a dali sa vyrobiť a osadiť nové prístrešky nad vchodové dvere a schodisko. Všetky práce, ktoré sa vykonávali prevažne v čase prázdnin, si vyžiadali platby v hodnote 15 300 eur.

Základná škola už tiež potrebovala opravu a obnovu častým používaním a vekom zastaranej telocvične. Obnova si vyžiadala náklady vo výške viac ako 23-tisíc eur za murárske a maliarske práce, výmenu podlahy, obklad stien a ochranu okien. Opätovná pozornosť sa venovala multifunkčnému ihrisku v areáli ZŠ, kde sa takisto musel meniť povrch a ohradenie sieťami, vyriešiť odvodnenie a osadiť novú bránu. Za práce a materiál zaplatila obec vyše 47-tisíc eur.

Pracovalo sa aj v dome kultúry, kde upravili vchodové miesto do DK SNP v časti od knižnice po kinosálu a pokračovala obnova stropov spolu s novou elektroinštaláciou vo vestibule pred kinosálou a opravili aj poškodené schody na zadnej terase domu kultúry.

Ďalšou budovou v majetku obce, ktorá si vyžadovala pozornosť, je hasičská zbrojnica. Obec na jej zateplenie získala z Ministerstva vnútra SR dotáciu vo výške 27 750 eur, obec prispela spoluúčasťou 5 %. Okrem tejto rozsiahlej vonkajšej úpravy budovy sa rekonštruovali aj ďalšie priestory – sklady, zasadacia miestnosť – kde boli opravené omietky a maľovky, osadené nové dvere, svietidlá a položená dlažba. Práce si vyžiadali položku 8 745 eur. Rovnako sa obec podieľa na zakupovaní potrebnej výstroje pre hasičov aj na udržiavaní a opravách hasičskej techniky.

Obyvatelia obce bývajúci za potokom na Ulici B. Němcovej často upozorňovali na stav mostíka cez potok, ktorý už bol pre chodcov nebezpečný. V roku 2019 sa dočkali nového diela s názvom „Lávka pre peších cez Lazný potok.“ Čakali dlho, ale dočkali sa bezpečnej, bezbariérovej a navyše aj zaujímavo osvetlenej lávky po celej jej dĺžke, s napojením na cestu a chodník na jej konci. Finančné náklady vyšli na viac ako 40-tisíc eur.

Všetky uvedené práce už boli v roku 2019 ukončené, ale sme svedkami ďalších aktivít v oblasti výstavby a stavebných prác v obci, ktoré sú v štádiu prípravy a zabezpečovania potrebných povolení či výberu dodávateľa, ale už aj v štádiu začatia prác. Tie sú už rozbehnuté na cintoríne, kde sa pripravujú hrobové miesta pre uloženie urien a na futbalovom ihrisku sa v jesenných mesiacoch začalo s prípravou staveniska na prestavbu a nadstavbu budovy slúžiacej TJ Slovan – vybudovanie šatní a ďalších priestorov tvoriacich príslušenstvo k budove TJ. Práce budú pokračovať aj v nasledujúcom roku.

Pracovníci obce priebežne vykonávajú ďalšie práce na úprave verejných priestranstiev, úprave zelene a parkových častí – stromov, kríkov, kvetov, miestnych komunikácií a chodníkov v letných aj zimných mesiacoch, zabezpečujú hromadné akcie na ihrisku TJ, v kaštieli, v DK SNP, na tržnici.

6 Sociálne pomery

Sociálne otázky sa dotýkajú obyvateľov v každom veku, každej dobe aj každej aglomerácii. Napriek tomu im mnohí ľudia nevenujú pozornosť, nepoznajú svoje možnosti v pracovných problémoch, rôznych finančných dávkach, podporách, zľavách, kompenzáciách zo štátneho rozpočtu. Ich výška sa odvíja od jeho možností, preto sa každý rok niektoré dávky upravujú a menia.

Zamestnávateľia musia od januára 2019 nahlasovať pre potreby pracovného trhu voľné pracovné miesta na úrad práce. Netýka sa to zamestnávateľov, ktorí hlásia voľné miesta na iné orgány, napr. štátnej správe. Minimálna mesačná mzda sa zvýšila na 520 eur z doterajších 480 eur. Živnostníci si na odvody do zdravotného a sociálneho poistenia priplátia, pretože sa im zvýšil vymeriavací základ na 477 eur, minimálne odvody na zdravotné poistenie tak boli

66,78 eur a na sociálne poistenie 158,11 eur. Okrem toho pre živnostníkov platí usmernenie, že daňové priznania musia podávať elektronicky.

Matky na materskej dovolenke sa dočkali zvýšenia dávky, zamestnané matky majú nárok na zvýšené ošetrovné v prípade ochorenia dieťaťa. Zaviedol sa súbeh poberania materského príspevku pre oboch rodičov pri starostlivosti o viac detí. Pri narodení dieťaťa dostanú rodičia príspevok 829,86 eur pri narodení 1. – 3. dieťaťa, na ďalšie deti sa už príspevok kráti. Prídavok na dieťa od januára 2019 je stanovený na 24,34 eur. Rodičovský príspevok získa rodič po ukončení materskej, jeho výška v roku 2019 je 220,70 eur.

Štát podporuje osobitnými dávkami ako kompenzáciu za ťažké zdravotné postihnutie – poskytuje príspevok na osobnú asistenciu, na prepravu, zvýšené výdavky napr. na stravovanie, opotrebenie šatstva, kúpu auta, zdvíhacieho zariadenia, úpravu bytu, príspevok na opatrovanie. Všetky príspevky sú priznané na základe žiadosti a posúdenia lekárom.

No a napokon veľká skupina dôchodcov, ktorým sa štátne orgány snažia vykompenzovať nižšie dôchodky ako bol ich príjem počas práce. Z toho dôvodu môžu dôchodcovia využívať niektoré zľavy: zľavy z cestovného v autobusoch a doprava zdarma vo vlakoch, zľavy v koncesionárskych poplatkoch za rozhlas a televíziu, na vstupnom do múzeí a rekreačných a turistických objektov, zníženie daní z nehnuteľností, príspevok na rekreáciu vo výške 50 eur ročne.

V záujme podpory cestovného ruchu štát zaviedol možnosť zamestnávateľom dávať daňovo zvýhodnené rekreačné poukazy v tuzemsku pre svojich zamestnancov alebo aj na prázdninové pobyty pre deti svojich zamestnancov.

Životné minimum pre 1 osobu bolo v roku 2019 stanovené na 210,20 eur mesačne, na druhú osobu v domácnosti 146,64 eur, na nezaopatrené dieťa 95,98 eur na mesiac.

6.1 Obyvateľstvo

V zložení a počte obyvateľov obec kopíruje všeobecný trend – obrazne povedané, pomaly sa znižuje počet detí v školách a zvyšuje sa počet seniorov v domovoch sociálnej starostlivosti. Je to trend bežný v niektorých spoločnostiach a sme svedkami podobného úkazu aj u nás. Ekonomicky aktívni obyvatelia si našli prácu v okolitých závodoch na území obce, ale dosť ich dochádza do vedľajších miest a bližšieho okolia. Do práce dochádzajú autobusom, vlakom, ale mnohí využívajú individuálnu prepravu osobnými autami. Platy v tunajšom regióne majú skôr priemernú výšku, málo ich prekračuje túto úroveň, vyššie mzdy dosahujú zamestnanci na zodpovednejších pozíciách v prosperujúcich spoločnostiach či v súkromnom sektore, bankovníctve. Menšie množstvo ľudí s nižšími mzdami pracuje v obchode a službách, niektorí, napr. v stavebníctve, pracujú na základe založenej živnosti, čo prináša so sebou veľa rizík a neistú budúcnosť.

Životná úroveň obyvateľstva je úzko naviazaná na príjmy do rodín, či u jednotlivcov. Súčasná ekonomická situácia je priaznivá na nákupy, modernizovanie domov a bytov, dovolenky v zahraničí, cestovanie. Mohutné reklamy nás ovplyvňujú viac, ako si želáme, a tak sa mnohé domácnosti a jednotlivci neúmerne zadlžujú pri kúpe a prestavbe domov, bytov, nákupoch áut a bytového zariadenia, i keď to doterajšie ešte slúži dobre. Úvery sa ponúkajú a berú pri dovolenkách a štatisticky potom patríme medzi krajiny s najviac zadlženým obyvateľstvom.

Starostlivosť o zdravotný stav obyvateľov je v našej obci nezmenený – v obci ordinuje všeobecný lekár pre dospelých, pediatrička, zubný lekár a v areáli ENO je všeobecná lekárka, ku ktorej dochádzajú mnohí obyvatelia našej aj okolitých obcí. Ostatné priestory v budove

zdravotného strediska si prenajímajú súkromné firmy – v dolnej časti budovy je umiestnená pošta, lekáreň a obchod s drogériovým tovarom.

Na poschodí je zriadené Súkromné centrum špeciálne – pedagogického poradenstva LOGOPEDIS, ktoré slúži deťom a ich rodičom z celého okolia. Jeho cieľom je pomôcť deťom s rôznymi špecifickými poruchami v učení, správaní, pri náprave nesprávnej výslovnosti. Poskytujú špeciálne poradenstvo a komplexnú diagnostiku celej škály problémov a porúch – od logopedických, cez psychologické a pedagogické, ba pomáhajú aj pri práci s deťmi, u ktorých sa prejavujú poruchy autistického spektra.

Centrum zamestnáva 8 pracovníkov – špeciálnych pedagógov, psychológa, logopéda a ich práca s deťmi sa vykonáva ambulantne – priamo v centre, alebo vycestujú za klientmi do bližšieho či širšieho okolia. Individuálne sedenia s deťmi prebiehajú aj priamo v školách na základe dohody. Je to veľká pomoc pre rodičov, ktorí sami nevedia riešiť vzniknuté problémy u detí, ani ich pomenovať. Preto sa klientela centra neustále rozrastá.

K 31. 12. 2019 mala obec 1741 obyvateľov, z toho 847 mužov a 894 žien. Za rok 2019 sa narodilo 16 detí, za rovnaké obdobie sme sa navždy rozlúčili s 24 občanmi, z toho 6 bolo z domova dôchodcov.

7 Kultúra

Počas celého roka sa v obci organizujú akcie pre širokú verejnosť, ktoré navštevujú aj diváci z okolitých obcí. Mnohé z nich sa permanentne opakujú každý rok, iné sú nové, ktoré si len hľadajú priaznivcov. Organizátormi akcií sú obec a jej organizácie – DK SNP s vedúcou Vierou Hulíniovou, komisia pre kultúru s predsedníčkou PaedDr. Ivanou Plachou, ZO JDS v Zemianskych Kostolánoch a ďalšie spolky a združenia, jednotlivci, školy. Aké akcie pripravili v roku 2019?

Január

Akcie roku 2019 začínali naozaj slávnostne – novoročným koncertom 2019 dňa 6. januára 2019 v kostole sv. Jána Krstiteľa. Prítomných zaujal naozaj bohatý program – po otvorení a privítaní prítomných PaedDr. Ivanou Plachou, ktorá zaželala všetkým spoluobčanom pekný nový rok 2019, sa rozbehli naplánované vystúpenia:

1. FS Domovina sa predviedol pásmom vinšov k Novému roku, koledami a vianočnými piesňami.
2. Miroslav Macho, Ema Vážanová, Kristína Muho – v tomto rodinnom vystúpení predviedli skladby vianočné i vážnu hudbu hrou na husliach a keyborde.
3. Ženská spevácka skupina Borinka z JDS Zem. Kostolany zaspievala 4 vianočné piesne.
4. Spevácky súbor pri evanjelickej farnosti predniesol pásmo básní a vianočných piesní.
5. Mužská spevácka skupina Borinka z JDS zaspievala dve vianočné koledy.
6. Spevácka skupina ZPOZ predviedla vianočné aj iné sakrálné piesne.
7. Miroslav Macho zahral na husliach známe skladby.
8. Spevácka skupina pri rímsko-katolíckom kostole spievala 4 sakrálné piesne.

Všetky súbory spievali s hudobným sprievodom. Po koncerte pozvali členovia komisie pre kultúru aj domáci hostitelia z rímsko-katolíckeho kostola záujemcov na pohár horúceho vareného vína pred kostolom, pretože bola poriadna zima a v družnom rozhovore sa postretali priatelia a známi.

Už 23 rokov trvá nepretržitá tradícia konania obecných plesov. Ostatný ročník sa konal 26. januára 2019 a mal príťažlivý a bohatý program, ktorý účastníkom naplnil tento

sviatočný večer. Okrem spevu, tanca, občerstvenia sprevádzala hostí celým večerom kapela Kašubovci, ktorá tiež nebola na plesoch v našej obci nováčikom. Vtipnou doložkou pre zabávajúcich sa bola tombola s bohatými výhrami.

Február

Ešte vo fašiangovom víre hudby, spevu a hlavne tanca, sa konal aj druhý ples v dome kultúry – Ples mladých, tentoraz s obsahovým zameraním Moulin Rouge. Tému sa prispôsobila aj výzdoba miestnosti, oblečenie hostí aj rozpustilá nálada mladých ľudí, taká typická pre parížsku štvrť Montmartre.

Oveľa väčší rozsah, čo do počtu zúčastnených, dĺžky trvania, ale s rovnako veselou náladou, prináša obdobie Fašiangov. V tomto roku v našej obci Fašiangy vrcholili 1. a 2. marca, v piatok a sobotu a ich priebeh mal rovnaký scenár ako v iných rokoch. V piatok od samého rána chodili fašiangovníci po obci vo fašiangovom sprievode, aby navštívili úrady, školy, ale aj niektoré domácnosti a až do večera prinášali obyvateľom spev, tanec a dobrú náladu. V sobotu 2. marca pokračovali obchôdzkou domácností v celej obci. Odpoludnia sa už začali schádzať do DK občania obce, ktorí prišli ochutnať tradičné fašiangové pochúťky pripravené šikovnými rukami našich dôchodkýň z JDS – šišky a fánky, ale aj mäsové výrobky usmažené, upečené a uvarené členkami komisie pre kultúru, vzdelanie a šport pri OZ – klobásky, jaternice, zabíjačkovú kašu, kapustu. Večer sa rozprúdila veselá zábava, ktorú otváral svojím vystúpením FS Domovina, do tanca vyhrávala hudobná skupina Relax s kapelníkom Valáškom. O polnoci tradične všetci pochovali basu, ale účastníci tancovali až do nočných hodín.

Apríl

V sobotu dňa 6. apríla 2019 privítal dom kultúry divákov, ktorí si prišli vypočuť a pozrieť hudobnú skupinu Cigánski diabli. Svojou temperamentnou hrou a príjemným speváckym prejavom očarila najmä speváčka Silvia Šarközyová. Výborné predstavenie ocenili diváci dlhým potleskom ako výrazom dobrej nálady, ktorú v nich zanechali účinkujúci po doznení posledných tónov.

Dňa 28. apríla 2019, v nedeľu odpoludnia, sa na miestnej tržnici staval máj. Oproti iným rokom sa na tomto mieste zišlo málo divákov, pretože bolo chladné, zamračené počasie s dažďom. Vysoký vyzdobený máj postavili hasiči v uniformách. Prítomní diváci a povzbudzovatelia sa mohli občerstviť koláčmi, ktoré napiekli ženy z ZO JDS, pizzu ponúkala predajňa lahôdok a zmrzlina na tržnici, nealkoholické nápoje, pivo, víno predávali pracovníci obce. Zhromaždených divákov zabávala folklórna skupina Hájiček z Chrenovca, s ktorou si mnohí aj zaspievali.

Máj

4. mája 2019 sa zišli na Krajskej prehliadke detských folklórnych súborov víťazi okresných kôl tejto súťaže. Organizátorom je Regionálne kultúrne centrum v Prievidzi, súťaže sa zúčastnilo 6 súborov z Trenčianskeho kraja. Priamy postup do celoštátneho kola získal Detský folklórny súbor (DFS) Kornička Trenčín, Zlaté pásmo DFS Malý Vtáčnik Prievidza, Podžiaranček Papradno, Kopaničiarik Myjava, Strieborné pásmo DFS Mladosť Považská Bystrica a DFS Studnička Diviaky nad Nitricou.

V pondelok 13. mája 2019 boli do domu kultúry pozvané matky, staré a prastaré matky, aby sa im prihovorili dospelí aj deti z príležitosti tohtoročnej oslavy Dňa matiek. Hrejivým slovom sa im prihovorila starostka obce a programom deti z materskej a základnej

školy, tanec predviedli tanečnice zo XOANY a spevácka skupina mužov Borinka pri ZO JDS Zemianske Kostol'any.

V netradičnom termíne, v piatok 31. mája 2019, sa nádvorie kaštieľa a príľahlé priestory parku zaplnili deťmi, ktoré takto v spoločnosti svojich kamarátov a rodičov oslávili svoj sviatok – MDD. Celé odpoľudnie bolo vyplnené hrami a súťažami, jeho obsah naplnili pracovníci DK SNP aj záujmové organizácie v obci. Za účasť v súťažiach získali deti nielen drobné sladkosti, ale hlavne mnoho zábavy pre deti každého veku. Vzácnym spestrením pre deti bolo rozprávkové divadielko pod názvom Dračí príbeh, ktorého postavičky zaujali aj prítomných dospelých divákov.

Júl

V nedeľu 21. júla 2019, v horúcom odpoľudní, prišli záujemcovia na nádvorie kaštieľa, aby si vypočuli vystúpenie hudobného kvinteta Brass Quintet. Koncert bol súčasťou cyklu Klasika na hradoch, zámkoch, kaštieľoch. Pôvodne bol naplánovaný ako vystúpenie hudobníkov v parku pred kaštieľom, ale pre nestále počasie koncert napokon odohrali na nádvorí kaštieľa. Za menšej účasti, okolo 50 divákov, to bolo viac komorné predstavenie, v ktorom hrali skladby od baroka až po súčasnú populárnu hudbu v obsadení dve trúbky, dva pozauny a tuba.

Prítomní si vypočuli 17 známych aj menej známych skladieb, ale hlavný cieľ – príjemný umelecký zážitok – získali všetci účastníci tohto letného nedeľného odpoľudnia. Koncert organizovala obec spoločne s RKC Prievidza.

September

Dňa 26. septembra 2019 (štvrtok) o 18. hodine sa mohli diváci pobaviť na divadelnom predstavení komédie Milenec v podaní hercov Karin Haydu, Mirky Partlovej, Dominiky Žiaranovej a Martina Mňahončáka. Príťažlivý dej a výkony hercov prispeli k výbornej nálade, kvôli ktorej diváci na predstavenie prišli.

Október

4. októbra 2019 smerovali do priestorov DK SNP deti z miestnej základnej školy aj zo ZŠ Čereňany a Bystričany aby sa zúčastnili v rámci Medzinárodného festivalu detských folklórnych súborov výchovného koncertu. Podujatie organizoval DFS Malý Vtáčnik s vedúcim Ľubomírom Macekom a svoje vystúpenia predviedli deti zo Slovinska, Čiech a Slovenska. Obec podporila toto podujatie poskytnutím priestorov DK SNP zdarma a podaním obeda pre všetkých takmer 150 účastníkov, ktorého prípravu zabezpečili členky ZO JDS Zemianske Kostol'any.

V dňoch 18. – 19. októbra 2019 sa konal XXI. ročník podujatia Jeseň je dar – prehliadka voľnočasových aktivít seniorov. Organizuje ju obec a ZO JDS Zemianske Kostol'any, RKC Prievidza, s finančným príspevom Ministerstva kultúry SR, Trenčianskeho samosprávneho kraja (TSK) a pod záštitou jeho predsedu Jaroslava Bašku. V dvoch odpoľudniach – piatok a sobota – sa na pódiu domu kultúry v našej obci vystriedalo 35 klubov dôchodcov, základných organizácií JDS a zdravotne postihnutých, aj samostatných spevokolov, odborov a záujmových skupín, aby ostatným zúčastneným seniorom predviedli, čo si pre nich pripravili. Spolu vytvorili pestrý a zaujímavý program, ktorým vyplnili a pobavili divákov v zmesi hovoreného slova, scénok a najmä veselých i vážnych piesní. Ako hostia sa zúčastnili starostovia obcí, z ktorých seniori vystupovali v programe, riaditeľka RKC Prievidza Mgr. Ľudmila Húsková, ktorá celé popoludnie otvárala spolu so starostkou

našej obce Ing. Janou Školíkovou. Všetky zúčastnené kluby a súbory dostali ďakovné listy a po skončení každého dňa nasledovalo spoločenské posedenie.

V piatok odopoludnia vystupovali súbory:

1. ZO JDS Zemianske Kostol'any – spevácka skupina Borinka - muži
2. Prievidza – skupina Lúč pri UNSS
3. Prievidza, ZO SZZP č. 1, spevácka skupina Rozlet
4. Klub dôchodcov a ZO JDS Bojnice
5. ZO JDS Rudnianska Lehota
6. ZO JDS, Klub dôchodcov Oslany, súbor Sitenko
7. Spevácky krúžok Nováky
8. Klub dôchodcov Malinová
9. Banícky spevokol Kahanec Prievidza
10. Malá Lehôtka, Trávníček
11. Kľačno, Nezábudka
12. SZZP Prievidza, spevácka skupina Radosť
13. Veľká Lehôtka, spevácka skupina Malinovec
14. ZO JDS Kanianka, folklórny súbor Košovan
15. ZO SZZP Diviacka Nová Ves
16. Hradec, spevácka skupina Hrádok
17. Karpatsko- nemecký spolok Schmiedshauer Tužina
18. Nedožery – Brezany.

V sobotu 19. 10. 2019 zabávali svojich priateľov súbory:

1. ZO JDS Zemianske Kostol'any, Borinka – ženy
2. ZO JDS Opatovce nad Nitrou, Studienka
3. ZO JDS Lehota pod Vtáčnikom, dolná časť
4. Pravenec, spevácka skupina Vrbinka
5. Čereňany, spevácka skupina Hôrky
6. Prievidza – Necpaly, spevácka skupina Dúbrava
7. Nitrianske Pravno, spevácka skupina Tenerezza
8. ZO JDS Poruba, spevácky súbor Roveň
9. Horné Vestenice, spevácka skupina Ponikleč
10. Dolné Vestenice, spevácka skupina Prameň
11. Lehota pod Vtáčnikom, horná časť
12. Kocurany, spevácka skupina Hrabovka
13. Pravenec – kolónia, Tatrovanka
14. Nitrianske Pravno, Jesienka
15. Podhradie, Podhradčianky
16. ZO JDS Bystričany, spevácka skupina Bystričianka
17. Seniorský klub Šafran Nitra.

December

Decembrové obdobie vlastne už od začiatku mesiaca navodzuje blížiac sa Vianoce. Ich začiatok milujú hlavne deti, ktoré čakajú na Mikuláša, tento rok zavítal na nádvorie kaštieľa 7. decembra 2019 ako súčasť Malých vianočných trhov. Na predaj svojich výrobkov sa pripravili mnohí výrobcovia z obce: jednotlivci aj inštitúcie – MŠ, ZŠ, JDS, obec – ponúkali vianočné ozdoby, perníčky, syry, oplátky, ale aj občerstvenie – koláče slané aj sladké, pečené klobásy, vianočný punč, varené víno, teplý čaj. No a napokon prišiel aj dlho

očakávaný Mikuláš s anjelmi a čertom, ktorí deťom rozdávali darčeky a fotografovali sa s nimi. Pekné zimné počasie prilákalo do kaštieľa dostatočný počet záujemcov, ktorí sa pobavili pri družných rozhovoroch so známymi, s priateľmi, susedmi, takže na nádvorí kaštieľa, ktorému dominoval veľký rozsvietený stromček, panovala veselá nálada, priateľské úsmevy a radostná predvianočná atmosféra. Návštevníci sa súčasne mohli prejsť aj po priestoroch kaštieľa, ktorý zamestnankyne obce každý rok oživia vždy nejakými peknými vianočnými motívami – výzdoba viacerých vianočných stromčekov, ukážky vianočného oblečenia, vianočné stolovanie a v galérii čakala na záujemcov o umenie výstava obrazov pod názvom Víly autorky Mgr. Martiny Klesniakovej. Obrazy ich zaujali nevšednou technikou s použitím textílií. Výstava je prístupná verejnosti do februára 2020.

Zvláštnosťou tohtoročných trhov bola iniciatíva zameraná proti používaniu nerecyklovateľných plastov, preto sa používali náhradné obaly – šálky, papierové poháre.

Mikuláš ako každý rok navštevoval pred vianočnými trhmi aj školy, domov dôchodcov, prípadne aj deti na jednotlivých uliciach.

Starostka obce Ing. Jana Školíková sa na Štedrý deň prihovorela prostredníctvom miestneho rozhlasu našim občanom, aby im zaželela pekné, pokojné Vianoce.

Pracovníčky domu kultúry pomáhajú aj pri dobročinných akciách, napríklad pri zbierke šatstva pre rôzne charity alebo pri organizácii detskej burzy v novembri 2019, kde mohli matky predávať detské oblečenie, ktoré už ich deti nepotrebujú.

Pri vyhodnotení úrovne kultúry za rok 2018, čo sa konalo v Prievidzi 15. februára 2019, bola ocenená naša vedúca DK SNP Viera Hulinyiová, ktorej za dlhoročnú osvetovú činnosť v obci Zemianske Kostolany pri príležitosti životného jubilea odovzdali Ďakovný list Združenia miest a obcí hornej Nitry „za podiel na rozvoji miestnej kultúry“. Bolo to vlastne zhodnotenie jej práce a snahy o pozdvihnutie kultúry od roku 1997, ktorú na tomto úseku a na ZPOZ-e vykonáva. Organizuje aj spoločenské a hromadné akcie pre dospelých a deti v budove domu kultúry aj mimo nej, čím vplýva na kultúrne cítenie obyvateľov.

8 Cirkevný život

Aj v cirkevnom živote sa v našej obci konalo niekoľko zaujímavých akcií, najmä v rímsko-katolíckej cirkvi. Dňa 11. mája bola v rím.-kat. kostole birmovka, pri ktorej sviatosť birmovania z rúk biskupa prijalo 25 detí a mladých ľudí, z toho počtu bolo 15 birmovancov z našej obce, ostatní z okolia.

V nedeľu 26. mája 2019 prežívali deti a ich rodičia slávnostné okamihy, kedy pristúpili k prvému svätému prijímaniu.

Od septembra 2018 do apríla 2019 sa konala oprava organu v rímsko – katolíckom kostole. Finančné prostriedky na opravu združili obec – 2 000 eur, sponzori aj veriaci, ktorí prispievali do vyhlásenej zbierky. Prácu vykonal Peter Masarik z Prievidze. Rekonštrukcia organu spočívala v demontáži rôznych častí nástroja, nanášali sa ochranné nátery a lakovanie drevených častí, v ladení a nastavovaní píšťalového fondu organu. Záverečná suma za celú rekonštrukciu organu dosiahla sumu 10 700 eur.

V sobotu 26. októbra 2019 sa odpoľudnia o 14. hodine konal v kostole organový koncert ako poďakovanie za akúkoľvek pomoc pri rekonštrukcii tohto jedinečného nástroja, ktorý sprevádza veriacich pri bohoslužbách už od roku 1948 a touto opravou získal čistý a pekný zvuk na ďalšie desaťročia. Vybrané skladby predviedol na organe Mgr. Peter Čertík a na husliach Miroslav Macho, študent konzervatória, obaja z našej obce.

Po ukončení koncertu, ktorého sa zúčastnilo okolo 60 návštevníkov, pozvali organizátori – kňaz Mgr. Marián Holbay a cirkevný výbor farnosti – všetkých vrátane starostky obce Ing. Jany Školíkovej na pohostenie na farskom dvore, kde pokračovalo príjemné odpoľudnie pri bohatom občerstvení.

Milovníci prírody si niekoľkokrát vyšli na výlety a vychádzky do okolia i do vzdialenejších oblastí a miest za poznaním i spomienkami na zašlé doby. Dobročinnosť majú mnohí veriaci vo vienku, a tak sa zapájajú do akcií, ktoré každý rok pripravujú – 8. novembra lampiónový sprievod dobra, pomoci aj vďačnosti, aj koledníci Dobrej noviny vo vianočnom čase vyzbierali peniaze na pomoc do Kene.

9 Školstvo

9.1 Materská škola

Materská škola v Zemianskych Kostol'anoch pracuje v rovnakých priestoroch ako aj v minulom roku, riaditeľkou MŠ je Ľubica Pastieriková. Okrem nej sa výchove a vzdelávaniu detí venuje ďalších 6 pedagogických pracovníčok. Deti sú podľa veku rozdelené do 4 tried, ich počet presahuje 50. Nepedagogických zamestnancov – školníčka, upratovačka, vedúca školskej jedálne a kuchárky, dáva spolu počet 5. Predsedníčkou Rady školy je Bc. Zuzana Hutárová, rada má spolu 7 členov. Výbor rodičov tvorí 5 rodičov, vedie ho predsedníčka Ing. Ivana Cmarková.

Celý kolektív materskej školy - od zamestnancov po rodičov – organizujú činnosť s deťmi každý iným dielom. Najväčší podiel pri plánovaní školských akcií pripadá vedeniu MŠ a pedagogickým pracovníckam. Na niektorých podujatiach sa podieľajú spoločne s rodičmi aj organizácie mimo MŠ – ZŠ, ZO JDS, obec a jej pracovníci. Deti sa na verejnosti prezentujú vystupovaním v kultúrnych programoch v DK SNP – na Deň matiek, alebo v obradnej miestnosti ZPOZ pri obradoch víťania detí do života či jubilantov. Programom zabávajú deti aj obyvatel'ov Domova dôchodcov viackrát v roku.

Naopak, deti prišli do budovy školy navštíviť jednotlivci aj kolektívy – napríklad zabávači artisti Máša a medveď, fašiangovníci z obce s piesňami a tancom, kynológovia z klubu Arzén deťom predviedli výcvik psov, prišli herci z divadla Na trakoch, hasiči doviezli hasičské auto a ukázali, ako sa hasí požiar. Deťom prišli predviesť predstavenia aj iné súbory – divadlo Zábavka s rozprávkami, divadlo Severka s rozprávkou O zajačikoch a pesničkami, hudobná agentúra Nobbia na výchovno – vzdelávacom koncerte deti poučila v piesňach o osadenstve našej planéty. Pred Vianocami ich obdaroval Mikuláš s čertom a anjelom.

Škôlkari sa neuzatvárali len do svojho prostredia, ale často vyšli či vycestovali za novými zážitkami aj mimo svojich budov. Čulé styky udržiavajú so svojimi bývalými spolužiakmi, teraz žiakmi 1. triedy ZŠ, ktorých boli navštíviť a poučiť sa, ako sa zmení detský svet po prechode do iného typu školy, v apríli boli na poučnom výlete pod názvom Zo stanice do stanice – najstaršie deti cestovali vlakom do Partizánskeho, aby sa pozreli, ako vyzerá cesta vlakom a dostali pritom aj poučenie od sprievodcu, navyše mohli nazrieť do kabíny rušňovodiča. Malé deti si vyšli na vychádzku na železničnú stanicu. Navštívili obchod s chovateľskými potrebami, v obci si prezreli aj renesančný kaštieľ, kde im sprievodkyňa múzea porozprávala, ako žili ľudia v minulosti. Mimo našej obce si vyšli do Novák na bábkové predstavenie O čudnom vajíčku a na výchovný koncert ZUŠ Nováky s vianočným repertoárom .

Spomenúť treba vzdelávacie aktivity – besedy s lesníkom o lese, o stromoch, lesných zvieratkách, s pracovníčkou polície o doprave, dopravných značkách, správaní sa na ceste, Deň Zeme si pripomenuli poučením, ako sa správať v prírode, ako sa triedi odpad, pracovníci záchranej služby predvádzali, ako sa poskytuje prvá pomoc, s tým súvisí aj každoročné precvičenie si práce malých zdravotníkov pod názvom Evička nám ochorela na stretnutí materských škôl v Novákoch.

Deti primerane veku športujú a svoje športové schopnosti aj dokazujú – v Bystričanoch sa konala športová olympiáda, na ktorej sa stretli deti z Bystričian, Zemianskych Kostolian a Kamenca pod Vtáčnikom. Súťažné družstvá z týchto MŠ pretekali v disciplínach: hod kriketovou loptičkou, skok do diaľky, beh na 20 metrov, beh cez prekážky, štafeta. V septembri sa zúčastnili chlapci aj dievčatá na každoročnom Behu SNP v našej obci, v novembri za iniciatívy Mariána Rybára, rodiča a súkromného podnikateľa usporiadali športový deň, kedy sa mohli deti aj rodičia oboznámiť s rôznymi športovými pomôckami a vyskúšať si športovanie v kolektíve rodičov a detí.

V prehľade bohatej činnosti materskej školy sa ešte nenašlo mnoho ďalších aktivít – besiedky v škôlke, návštevy dospelých, akcie k MDD, Vianociam, to všetko je odrazom starostlivosti o malých občanov našej obce, aby sa v MŠ cítili dobre.

9.2 Základná škola

Základná zmena, ktorá sa v roku 2019 udiala v ZŠ Zemianske Kostolany, je zmena vo vedení školy. Keďže od začiatku školského roku 2018/19 bola starostkou obce riadením školy poverená zástupkyňa riaditeľa Mgr. Jana Demeševá, 9. januára 2019 sa uskutočnilo výberové konanie na miesto riaditeľa ZŠ. Rada školy vybrala spomedzi troch uchádzačov, prihlásených do výberového konania a splňajúcich podmienky stanovené na výber uchádzača, Mgr. Janu Demešovú. Starostka obce Ing. Jana Školíková vymenovala novú riaditeľku k 1. februáru 2019. Funkciu zástupkyne riaditeľky školy od septembra 2019 vykonáva Mgr. Júlia Husárová, doterajšia výchovná poradkyňa. Škola má otvorené všetky ročníky na 1. aj 2. stupni, i keď počet žiakov je menší – v školskom roku 2019/2020 nastúpilo v septembri 123 žiakov.

I napriek tomu, že škola nedisponuje vysokým počtom detí ani pedagógov, v atraktivite akcií, ktoré pre deti organizuje, sa môže rovnať aj školám s oveľa väčšími možnosťami. Zapájajú sa do vhodných súťaží, na ktoré majú kapacity a dobre pripravené deti. Najnamáhavejšia práca je pripraviť žiakov na súťaže a olympiády. V niektorých získali popredné umiestnenie – okresná súťaž Mladí záchranári CO, dopravná súťaž, športové súťaže. Tradične dobre sa umiestňujú práce mladých výtvarníkov.. Škola zorganizovala základný plavecký výcvik žiakov 2. a 3. ročníka a uvedomele rozvíjajú záujem o svoje okolie aj pamätihodnosti Slovenska. Niektoré aktivity sa viažu na významné udalosti alebo dni, do niektorých vstupujú ako do rozbehnutého projektu iného subjektu.

Každý rok sa pravidelne zapájajú žiaci do zberu papiera, čím pomáhajú svojej škole získať neplánované finančné prostriedky na nákup potrebných pomôcok a vedú deti k separovaniu odpadových surovín. V celoslovenskej súťaži obstáli veľmi dobre, v oblasti západ obsadili 3. miesto. Veľmi veľkú pomoc poskytlí dospelí – rodičia, starí rodičia, občania obce nosili odpadový papier do školy, čím zlepšili celkové množstvo nazbieraného papiera.

Škola organizuje rôzne poznávacie výlety a zájazdy, ale aj turistické vychádzky do okolia obce a iných blízkych regiónov. Vedenie školy spoločne s obcou sa snaží vytvoriť pre svojich žiakov, zamestnancov aj návštevníkov príjemné prostredie, preto pravidelne upravuje

nielen školskú budovu, obnovuje jej vzhľad a zariadenie, vyzdobuje jej vnútorné priestory – triedy, chodby, vestibul, ale dbá aj o jej okolie – zeleň, chodníky, čistotu všetkých vonkajších priestorov. Treba poznamenať, že areál je rozsiahly, patria doň priestory za školou – záhrada s výsadbou ovocných stromov a príslušenstvo školy tvoria aj rozsiahle športoviská s bežeckou dráhou a ihriskami.

Vedľajšia budova školy – kaštieľ – prešla do správy obce a potrebuje celkovú rekonštrukciu, používa sa len na skladové účely nepotrebného materiálu – papierového odpadu, 2 miestnosti na poschodí budovy využívajú leteckí modelári ako svoju dielňu.

10 Šport

10.1 Futbal

Na jar 2019 pokračovala 2. časť futbalovej súťaže, do ktorej futbalisti TJ Slovan nastúpili v obmenenej zostave. Po odchode štyroch hráčov, medzi ktorými bol aj najlepší strelec jesennej časti Patrik Mišeje, do zostavy pribudlo 7 nových hráčov, ktorí prestúpili z iných mužstiev z okolitých obcí. Vymenil sa aj tréner, v jarnej časti ešte počas prípravy a zohrávania sa mužstva už nastúpil Marek Beka, ktorý predtým trénoval Opatovce n. Nitrou. Z tohto nového kolektívu hráčov doplnených aj o niekoľkých dorastencov sa vypracoval kolektív, ktorý jarnú časť, a teda sezónu 2018/19, ukončil na 7. mieste, keď získal 39 bodov, 11x vyhral, 6x remizoval a 11x prehral. Z kádra strelecky vynikol Marek Liptaj, ktorý vsietil 18 gólov a v V. lige Sever bol druhý najlepší strelec.

Toto vcelku úspešné vystupovanie našich hráčov na futbalových ihriskách sa nedá zopakovať pri hodnotení jesennej časti súťaže ročníka 2019/20. Na spoločnom verejnom vyhodnotení dňa 16. novembra 2019, kde sa zišli všetci futbalisti – prípravka, žiaci, dorastenci i dospelí, sa tejto úlohy zhostil manažér futbalového oddielu Marián Rybár a ohlásil na záver jesennej časti súťaže nielen výsledky všetkých zúčastnených družstiev, ale aj ich úspešnosť s rozborom situácie vo futbale v obci. Skutočnosť je nasledovná: muži obsadili posledné, 15. miesto, získali 12 bodov so skóre 18 : 26, keď tri zápasy vyhrali, v troch remizovali a 9 prehrali.

Mužstvo dorastu si v rovnakom období polepšilo postavenie – po jesennej časti ročníka 2018/19, ktorú ukončili na 7. mieste, na jar 2019 boli veľmi úspešní, a tak v V. lige Sever obsadili konečné 3. miesto celého ročníka 2018/19. Najlepší strelcom sa stal Marián Dado. Napriek týmto krásnym výsledkom jesennú časť ročníka 2019/20 nezačali hrať pre nedostatok hráčov, čiže do nového ročníka naši dorastenci nenastúpili. Družstvo dorastu trénoval Martin Rendek.

Žiakov v jesennej časti 2018/19 trénoval Patrik Mišeje a pod jeho vedením chlapci obsadili pekné 7. miesto, na jeseň ročníka 2019/20 pokračovali v dobrých výkonoch a jesennú časť skončili na výbornom 3. mieste.

A napokon, chlapci z prípravky, ktorým sa venuje Jozef Záhon a Ján Hulínyi, nemali až také šťastie na dobré výsledky a na jeseň skončili v spodnej časti tabuľky – na 8. mieste z desiatich priečok, čo je pokles oproti minulému ročníku o 1 miesto.

10.2 Beh SNP

V piatok 20. septembra 2019 sa v dopoludňajších hodinách konal už XI. ročník Behu SNP v areáli ZŠ Zemianske Kostolany. Usporiadateľmi tohto podujatia je každý rok obec, ZO SZPB Zemianske Kostolany, DK SNP, ZŠ Zem. Kostolany. V tomto ročníku sa účasť zvýšila na 231 pretekárov nielen z našej obce, ale aj z okolitých obcí a škôl. Ako najmenší účastníci nastúpili na štart deti z Materskej školy v Zemianskych Kostolanoch. Organizátori vytvorili 14 kategórií osobitne chlapci a dievčatá a jednu kategóriu tvorili vojaci z VÚ 1056 Zemianske Kostolany. Bežecká trať viedla od ZŠ cez Ulicu partizánska, okolo železničnej stanice, končila znova pred ZŠ. Chlapci a dievčatá v školskom a predškolskom veku boli rozdelení podľa veku. Na stupienky víťazov pred budovou ZŠ vystúpili z našej obce deti:

z materskej školy – Agáta Vaská, Katarína Gamanová, Juliana Záhonová, Nikolas Talafa, Matyáš Žabka, Filip Blaškovič, Zoja Pavkejšová, Aneta Rybárová, Jovanka Oršulová, Jakub Gajdošík, Nikodém Mojžiš, Alex Štefek

zo základnej školy – Lenka Obžerová, Ema Krutá, Sofia Frajková, Eliška Adámková, Jozef Valenta, Patrik Špaňo, Samuel Šuniar

z VÚ Zem. Kostolany – Monika Hrdá, Peter Perczyński, Diana Tvrdoňová.

Pekné počasie prilákalo okrem organizátorov aj divákov z obce a rodinných príslušníkov detí. Podujatie moderoval náš rodák Mgr. Pavol Ziat'ko.

10.3 Tenisový turnaj

Už niekoľko rokov posilňuje športové aktivity našich občanov možnosť využiť v obci vybudované tenisové kurty. Vždy sa našli len niektorí jednotlivci, ktorí sa so zánietením starali o športový areál tenistov, trénovali a zapájali sa aj do niektorých turnajov. Doteraz neboli podchytení v žiadnom tenisovom klube, a nie sú v ňom ani teraz. Schádzajú sa ako neformálne a neorganizované združenie tenistov – športovcov z obce. O tenisové kurty sa stará Marián Oršula st. a ďalší mladí ľudia z obce, ktorí neustále zveľaďujú povrch športovísk a upravujú ich okolie aj priestory uskladnenia príslušenstva patriaceho ku kurtu.

Dobrovoľníci síce neustále upratujú a udržiavajú kurty, ale materiálne ich údržbu a prevádzku znáša obec zo svojho rozpočtu.

V auguste 2019 organizátori usporiadali na tenisových kurtoch nultý ročník tenisového turnaja amatérov pre obyvateľov obce. Turnaj bol naplánovaný na 6 hracích dní, prihlásilo sa 16 hráčov. Na záver turnaja vyhlásili výsledky:

1. Peter Szabo
2. Radovan Zvalo
3. Adam Baránek

Víťazi získali poháre, ktoré venovala obec, organizačne turnaj pripravili Milan Oršula, Marián Oršula st., Matej Cmarko, Tomáš Benko, Peter Rybár. Môže nás len tešiť, že sa týmto spôsobom popularizuje šport, ktorý sa už niekoľko desaťročí nedarí rozbehnúť, keď aj nie v masovom, ale aspoň početnejšom meradle.

10.4 Individuálni športovci

Viackrát sme boli svedkami aktivít nášho občana Ing. Štefana Karaka. Jeho športová činnosť neustala ani v tomto roku, i keď rôcky pribúdajú aj jemu. Vyhľadáva stále ultra behy, náročné na fyzickú kondíciu, vytrvalosť, odvahu a čas.

Často stretávame bežcov alebo cyklistov, ktorí využívajú cesty aj miestne komunikácie, ale aj horské chodníky a cesty na rekreačné behanie za zdravím aj fyzickou kondíciou, niekedy aj za peknou vyšportovanou postavou. Niektorí využívajú možnosť cvičenia v dome kultúry, hlavne mladé ženy, ktoré sa chcú stretávať a pri cvičení s hudbou nadobudnúť pružnú postavu, či stratiť niekoľko tukových vankúšikov.

Už viac rokov futbaloví priaznivci z našej obce sledujú pokroky v športovej kariére mladej futbalistky Viktórie Tkáčikovej, ktorá je našou občanťou, tu začínala s futbalom v žiackom družstve a prepracovala sa do futbalového tímu dievčat a žien v TJ Baník Prievidza. Sme hrdí na našu mladú obyvateľku, ktorá za rok 2018 dostala špeciálne ocenenie Talent roka 2018 a osobitne poctená bola aj pozvánkou do reprezentácie v kategórii WU 17.

11 Mimoriadne udalosti

V roku 2019 sa udialo tiež niekoľko udalostí, ktoré nás prekvapili a niektoré aj zaskočili. Dňa 11. marca 2019 sa vo večerných hodinách udiala na Ulici domovina dopravná nehoda. Vodič idúci na osobnom aute smerom do Kamenca pod Vtáčnikom narazil do motorového vozidla odstaveného na ceste pred rodinným domom. V havarovanom aute boli 4 osoby, z toho dve v detskom veku. Jedenásťročné dievča utrpelo ťažšie zranenie, ďalšie dve osoby boli zranené ľahšie, vodič nebol zranený. Šoféroval pod vplyvom alkoholu.

Dňa 17. mája 2019 v odpoľudňajších hodinách sa dve ženy dostali do rodinného domu na Ulici 4. apríla, v ktorom jedna z nich odcudzila z odloženej obálky 600 eur. Vďaka pozornosti okoloidúcej, ktorá si všimla ženy, keď s náhlym nastúpili do pripraveného osobného auta s českou poznávacou značkou a zavolala príslušníkov Polície SR, páchatel'ov chytili neďaleko Bánoviec nad Bebravou, práve v čase, keď sa pokúsili o to isté v ďalšom dome. Obvinená bola jedna osoba z okresu Hlohovec z prečinu porušenia domovej slobody a krádeže.

V septembri 2019 sme sa z verejných oznamovacích prostriedkov dozvedeli, že v priestoroch vojenského útvaru v našej obci sa našli chemické látky neznámeho pôvodu. Prípado začala vyšetrovať vojenská polícia.

V závere roka 2019, konkrétne 28. decembra, sa vo večerných hodinách, okolo 23. hodiny, dvaja návštevníci diskotéky Clubu LaStriga dopustili poškodenia majetku obce. Páchatelia neboli z okresu Prievidza a poškodili vykopnutím vstupnú bránu na nádvorie a dvojce dverí na prevádzkach barokovej kúrie, ktoré obec prenajíma na podnikanie. Spôsobená škoda bola vyčíslená na 2 000 eur, páchatelia boli obvinení z poškodzovania cudzej veci.

12 Počasie

S nástupom nového roka 2019 prišlo ochladenie, 2. januára začal padať sneh, ale v našej oblasti len veľmi skromne, i keď v iných krajocho Slovenska bola snehová nádielka štedrejšia.

My sme sa tešili z vytúženého snehu až 8. 1., keď v nočných hodinách zasiahla aj naša oblasť a obec vlna neustáleho drobného 24-hodinového sneženia, ktoré spomalilo dopravu a narobilo starosti a dosť práce obyvateľom, organizáciám aj firmám, ktorí sa všetci podieľali na tom, aby sa zamestnanci dostali do práce, deti a študenti do škôl, ostatní do nákupných

centier či zdravotníckych zariadení. Snehu bolo naozaj hojne, no prišiel až po školských prázdninách, tak si ho deti veľmi neužili. Celý január sme prežívali príjemnú zimu, až na začiatku februára prišlo zrazu oteplenie, nočné teploty neklesali pod nulu, denné sa dostali až na 9 °C, takže sneh v priebehu dvoch dní úplne zmizol aj pomocou neustávajúceho dažďa.

V marci už všetci žijeme v očakávaní novej jari, ale tá prichádza len pozvoľna, nočné teploty neklesajú pod nulu, ale v strede mesiaca prišlo niekoľko daždivých dní, poletoval dokonca aj sneh a na okolitých horách a kopcoch napadol nový sneh, čím sa aj v dolinách ochladilo. Veselšie bolo až okolo 20. marca, kedy nás potešilo pekné a už aj hrejivé slniečko, v noci však nečakane klesla teplota až pod nulu. Cez deň býva napriek slnku chladnejšie, pretože vanie studený vietor od severu.

Apríl signalizoval nastupujúcu jar, ktorá umožnila poľnohospodárom a záhradkárom vyjsť na svoje polia a záhrady a v primeranom čase zasadiť a zasiať zamýšľané poľnohospodárske komodity, a tak založiť novú tohtoročnú úrodu. Odradilo ich neustále sucho – i keď v iných oblastiach občas zapršalo, v našom regióne je to s dažďom a vlhcou dosť kritické. Občas prišli aj zamračené a chladnejšie dni, ale spadlo iba pár kvapiek. Teploty vystupovali na prijateľných 20 – 22 °C, výnimočne do 25 °C, teda zažívali sme pekné jarné dni, no často znepríjemňované dosť intenzívnym vetrom, čo je v našich končinách nie častý jav. Ne konci apríla sa značne ochladilo, prišli aj zrážky.

Začiatok mája je chladný až studený, teploty klesajú denné na 10 – 12 °C, nočné na 2 – 5 °C, v ovzduší je chlad, i keď svieti slnko. Vo vyšších polohách napadol sneh, čo prinieslo ochladenie v podobe studených závanov vetra aj k nám. Dočkali sme sa aj dažďových zrážok, ale vlhový deficit to nevyrovnalo.

Po zamračenom a upršanom máji s dostatkom zrážok prišli konečne pekné, teplé dni sem-tam so spŕchnutím počas občasných búrok. Teplota vo dne vystúpila až na 25 °C. Tropické teploty prišli asi po desiatich dňoch – uvedomili sme si, že do konca mája sme v noci prikurovali, a začiatkom júna sme už začali používať klimatizáciu na ochladenie priestorov v budovách a dopravných prostriedkoch. Horúčavy v druhom týždni júna vysušovali vzduch a pôdu, boli potrebné závlahy poľnohospodárskych plodín, na teplomeroch sme namerali nad 30 °C až do 35 °C, v noci sa ochladilo na 20 °C.

Horúce letné počasie pokračovalo aj v júli, až v poslednom týždni sme si užili niekoľko búrok so silným lejakom, čo prinieslo osvieženie a vlahu na polia, no súčasne denné teploty stále vystupovali na 30 a viac stupňov. I keď prší každý deň, vlhový deficit sa ešte neodstránil.

August sme ešte zažívali teplý, hoci nočné teploty ku koncu mesiaca postupne klesali, stále tu máme leto. Teploty ešte aj v posledných dňoch augusta vystupujú k 30 °C.

September priniesol ochladenie, v začiatku mesiaca aj dážď a teplomer ukazoval príjemných 25 – 27 °C. V druhej polovici mesiaca boli dni ešte teplé, ale v noci sa prudko ochladilo, teploty sa dostali dokonca blízko k nule, až na 3 °C. Letné oblečenie putuje naspäť do skríň a vytáňujeme vetrovky, bundy a svetre, v niektorých domoch začínajú kúriť.

Október je zo začiatku daždivý, teploty sa dostali na nulu, až mierne pod nulu. Prišla dokonca aj búrka a prudký dážď ako býva v lete. Po niekoľkodňovom daždivom období nastalo ešte aj „babie leto“ s krásnymi slnečnými dňami a dennými teplotami okolo 20 °C, v noci klesli na miernu teplotu blízko 10 °C.

November bol skôr teplý, slnečný, aj pri daždivých dňoch sa teploty pohybovali okolo 15 – 16 °C, v noci sa v niektorých dňoch mierne ochladzovalo na 6 – 7 °C, na konci novembra teplota naznačovala ochladenie.

December hneď na začiatku mesiaca priniesol nočné mínusové teploty, cez deň však svieti slniečko, no aj keď teplota neklesla pod nulu, bolo citeľne chladnejšie. 3. decembra sa ukázal prvý poprašok snehu. Vianoce sú bez snehu, pršalo aj počas vianočných sviatkov. Obdobie až do konca roka 2019 bolo bez snehu, striedali sa slnečné a zamračené dni.

Záver

Prešiel zase rok plný udalostí vo verejnom i osobnom, či pracovnom živote. Niekomu dni plynú nebadane, jeden ako druhý, iný ich vníma intenzívnejšie, podľa toho, čím boli vyplnené. V práve uplynulom roku sme z celospoločenských udalostí vnímali najmä tie, ktoré nás niečím obohatili – rôzne náučné, športové, kultúrne, spoločenské podujatia určené širokej verejnosti – v našej obci sú to Dni obce so všetkými pútavými ponukami, sú to akcie, ktoré ponúkajú organizácie svojim členom – vychádzky do okolia obce, výlety za poznaním iných miest a regiónov na Slovensku, podchytený je aj individuálny aj kolektívny záujem detí o návštevu podujatí určených pre ne – prostredníctvom organizátorov z materskej a základnej školy a mnoho ďalších drobnejších akcií konaných pre našich obyvateľov.

O politické dianie nemajú občania až taký veľký záujem, čo dokazuje pomerne nízka účasť vo voľbách – v tomto roku sa konali prezidentské voľby, ktoré ešte ako –tak pritiahli voličov k volebným urnám, keď v prvom kole dosiahla účasť 54 %, ale v ďalšom iba 45 %, čo ešte považujeme za stále slušný výsledok. Horšie to bolo s voľbami do EP, ktoré zaujali len 24 % voličov, čo je naozaj nízke číslo. Tieto výsledky však boli očakávané, taký výsledok má tento druh volieb vždy.

Naopak, diváci a návštevníci sa už naučili chodiť na kultúrne akcie do domu kultúry – na divadlá, niektoré koncerty a vystúpenia umelcov. Skúsenosť hovorí, že ľuďom treba ukázať, v čom je čaro týchto podujatí a postupne ich pritiahnuť na ne, i keď sú finančne náročnejšie. Potešujúce je, že cestu za kultúrou si našli hlavne mladí ľudia, ktorí zaplňajú priestor pre divákov pri konaní mnohých akcií v obci. Dúfajme, že tento záujem je trvalý a prenesú ho aj na svoje deti, ktoré už dnes navštevujú miesta hier, zábavy, športu, ale i poučenia spolu so svojimi rodičmi a čerpajú z poznania, ktoré im prinášajú iní – spoluobčania, vedenie obce, či profesionálni aktéri.